Jaargang 104. Dingsdag, 16 December 1845. No. 100.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

URGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *oningen* maken bekend, dat door den Notaris Mr. **W. MAN TRIP** publiek zullen worden verkocht,

I. Op WOENSDAG, den 17den December 1845, des orgens te 10 uren:
Ongeveer 100 op den Wortel staande BEUKEN BOOMEN, aan de Lanen bijlangs den Heereweg; alsmede eenige KEN- en andere BOOMEN, op verschillende plaatsen ten de Heere- en Oosterpoorten.

II. Op ZATURDAG, den 20sten December 1845, des gens te 10 uren:
geveer 40 GEKAPTE POPULIEREN, op de Noorder plaats buiten de Boteringepoort, alsmede eenige KAPTE BOOMEN, liggende bij de Stadsschuur, aan Boterdiep.

allende voorts de Voorwaarden van deze Verkooping ter ing liggen bij den Notaris voornoemd.

RONINGEN, 17 November 1845.

Burgemeester en Wethouderen: H. DE RANITZ.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

Ter kennis van de genen wordt gebragt, die genegen n, om aan het STADS ZIEKENHUIS, gedurende de eerzes maanden van het jaar 1846, bij inschrijving de onstaande **LEVENSMIDDELEN** of *VOORWERPEN* leveren, als:

1. RUND- en KALFSVLEESCH;
2. BROOD, BESCHUITEN, TARWEMEEL;
3. GROVE- en PARELGORT;
4. BOTER;
5. KAARSEN;
6. KOFFIJ, THEE en SUIKER;
7. RIJST, ZOUT, ROZIJNEN, PRUIMEDANTEN, SIROOP en GROENE ZEEP, en
8. JENEVER;

lat de Voorwaarden van Besteding aan het Stads Ziekenis ter lezing liggen met de Monsters van die artikelen, lke daarvoor vatbaar zijn; de geslotene Biljetten van Inrijving, houdende de bepaling der prijzen, moeten vóór op den 27sten December 1845 aan het Gesticht worden zorgd.

UITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BRESLAU, 4 December.

Nergens hebben misschien de vereenigingen ter afschaffing n sterken drank gunstiger uitwerking gehad, dan in Hoogezië. Uit een verslag der overheden van dat gewest, op t des Konings openbaar gemaakt, blijkt, dat sedert een jaar httien branderijen in andere inrigtingen van nijverheid zijn randerd en honderd en acht niet hebben gewerkt; dat het fakaat eene vermindering op het vorige jaar toont van onveer 14 millioenen kannen; dat de regten ruim ƒ500,000 min hebben opgebragt; dat de geringere volksklasse veel geüwer in de kerken is opgekomen, ijverig heeft gewerkt, t huisselijk leven rustiger is geweest en er bijna geene isten op de openbare straten of wegen hebben plaats gehad. Deze uitkomsten zijn bij rondgaande brieven aan de groote ondeigenaars in Silezië ter kennis gebragt.

BERLIJN, 8 December.

Naar men verneemt, is over den Duitsch-Catholijken odsdienstleeraar *Brauner* te Berlijn door den aartsbisschop n Praag de banvloek uitgesproken.

— Een boschbrand van 10 mijlen breedte en 20 mijlen ngte, in het gouvernement Tobolsk, heeft onlangs, onder nderen, 13 molens, 1 dorp, 1850 graanschuren, 77,800 ooibergen, enz. verteerd; daarenboven had men het verlies betreuren van 25 menschenlevens, 609 paarden, 815 runren, enz.

OSNABRÜCK, 8 December.

Kapellaan *Seling*, die, eenige dagen geleden, uit het Hilheimsche alhier is terug gekeerd, heeft in den loop van dit r in meer dan vijftig steden en dorpen de matigheid gepredikt van meer dan twintig dzizend mannen, vrouwen en leergen de belofte van matigheid ontvangen. Sedert derdehalf r predikte hij in 140 plaatsen en deed 25,141 mannen, 770 vrouwen en 20,741 leerlingen, dus in het geheel 82,652 sonen, die belofte afleggen.

FRANKFORT, 9 December.

Ook in Keurhessen is thans het Staatsbestuur in geschil t de Roomsch-Catholijke overheid. De Regering had, n' geruimen tijd geleden, de aanstelling van priesters verden, die in het *Collegium Germanicum*, een Jezuïten-instit te Rome, hunne studiën zouden hebben voltooid. De schop van Fulda trachtte nu dit verbod te ontduiken, door odanige priesters slechts tijdelijk aan te stellen. Dit wil echter de Regering niet dulden, zij heeft dus de bisschopelijke overheid doen aanzeggen om zulke geestelijken in de uitoefening der kerkelijke functiën te schorsen.

— Een berigt uit zuidelijk Italië, in de *A. Ztg.*, wil weten, dat èn de vervolgingen tegen zeker R.-Catholijk nonnenklooster, èn de gewelddadige maatregelen der Russische kerk, in verband met het wereldlijk gezag, tegen de Protestanten in Lijfland en Koerland, waarbij het gezag des Czaars op eene onverantwoordelijke wijze misbruikt werd, de oogen an Keizer *Nikolaas* geopend en hem den afgrond getoond ouden hebben, waarin volharding bij het stelsel van onverdraagzaamheid en vervolging hem storten moet. De verontwaardiging des Keizers bij de ontdekking (?!) dezer misbruizou zoo groot wezen, dat men daaruit alles goeds voor het Grieksche kerk in Rusland zou mogen verwachten — tweede berigt, en wel uit Napels, verzekert; dat, vol eene overeenkomst tusschen het Fransche en Spaansche de graaf *van Trapani* als de aanstaande bruidegom van ngin *Isabella* van Spanje zou moeten beschouwd worden.

Den 6den dezer is de zitting der Beijersche Stenden Z. M. den Koning geopend. Z. M. heeft bij die geeid eene korte, naar men verzekert, *door hem zelven elde* aanspraak gehouden, welke in den aanvang aldus „Vertrouwen wenschte ik bij de opening van den en Landdag, en vertrouwen, *volkomen* vertrouwen viel en deel aan het einde der zitting, die op de luistere wijze besloten werd; en het land bevond zich daarbij Na vervolgens gewaagd te hebben van de zegeningen, et koninklijke Huis door de geboorte van drie kleinren heeft genoten, en van de wetten, die aan de Stenvoorgedragen zullen worden, besluit de aanspraak aldus: dezen tijd van veelvuldige beweging onderscheidt mijn zich roemrijk door zijne houding. Het is een verheffend , Koning van zulk een volk te zijn. Moge ook deze dag zich op gelijke wijze onderscheiden!"

r de opening der zitting, heeft de Kamer der afgegden, onder anderen, eene lijst van zes kandidaten voor voorzitterschap dier vergadering opgemaakt, en daartoe over het algemeen lieden verkozen, welke bekend staan als meer of min warme voorstanders der constitutionele instellingen. Bovendien waren al die zes kandidaten Protestanten. Als de eerste kandidaat was de baron *v. Rothenhau*, welke in 1843 aan het hoofd stond der partij, die zich hevig beklaagde over het bevel, dat ook de Protestantsche soldaten voor het Allerheiligste moesten knielen — met 101 van de 131 stemmen verkozen. De Koning heeft dien eersten kandidaat ook tot voorzitter benoemd. — Deze bijzonderheid heeft in Beijeren en elders in Duitschland groot opzien gebaard.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 11 December.

Het bestuur van sir Robert Peel heeft een einde genomen. Al de leden van het kabinet hebben gisteren hunne demissie ingeleverd, dewelke door Hare Majesteit is aangenomen.

De avondbladen bevestigen het bovenstaande, en voegen er bij, dat H. M. lord John Russell herwaarts heeft ontboden, ten einde hem met het zamenstellen eener nieuwe administratie te belasten.

Lord John Russell bevindt zich thans in Schotland; er zullen dus eenige dagen moeten verloopen, alvorens men iets bepaalds dienaangaande zal kunnen vernemen.

Eene ontbinding van het Parlement is waarschijnlijk, hetzij lord John Russell de taak der vorming van een nieuw kabinet aanvaart, hetzij hij H. M. aanbevele sir Robert Peel terug te roepen; daar het niet te vermoeden is, dat het Hoogerhuis zal toegeven, zonder dat een algemeen groot beroep op de natie geschiede.

In de gisteren, bij H. M. te Osborne-House gehouden raad, is besloten, dat het Parlement, hetwelk vroeger reeds tot Dingsdag, den 16den dezer geprorogeerd was, verder tot den 30sten dezer zal geprorogeerd worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 December.

De heer *Sirey*, de beroemde regtsgeleerde, is aan een' aanval van beroerte te Limoges overleden, terwijl hij zich met den president der burgerlijke regtbank in diens vertrek onderhield.

— De hr. *Gaudin*, een Fransch chimist, meent een middel te hebben gevonden, om den hevigsten brand te blusschen. Zie hier eenige bijzonderheden betrekkelijk dit middel, welks gewigt en nut door alle steden naar eisch gewaardeerd zullen worden. Omstreeks tien jaren geleden ontwaarde de hr. *Gaudin*, bij het nemen van chemische proeven, dat zijn oven was uitgegaan ten gevolge van eenige druppels chlorure, die op de kolen waren gevallen, en dat die kolen niet weder ontstoken konden worden. Hij onderzocht dit verschijnsel nader, en verkreeg de overtuiging, dat dit zout de voorkeur verdient boven al de bluschmiddelen van dien aard, zoowel wegens zijn' geringen prijs als wegens zijne eigenschappen. Inderdaad bluscht het dadelijk de gloeijende kolen uit, en overtrekt ze met een vast vernis.

— Blijkens de berigten uit Madrid, is te Malaga met de brik *Nuevo Colon* uit Montevideo de tijding ontvangen, dat, ten gevolge van een te Buenos-Ayres uitgebarsten oproer, de vereenigde magt van Frankrijk en Engeland aldaar is binnengerukt en dat *Rosas*, de president dier republiek, zich door de vlugt heeft gered.

— In den *Constitutionnel* vinden wij het volgende artikel over de inbezitname van Laboan door de Engelschen:

Het is thans zeker, dat de Engelschen, onder voorwendsel van de Maleische zeeroovers te tuchtigen, *zich hebben gevestigd* op het kleine eiland Laboan, ten westen van Borneo. De *Gouverneur* der *Nederlandsche etablissementen* in dat land *heeft* tegen die inbezitneming *geprotesteerd*, en zijn *protest* naar het *kabinet van 's Gravenhage opgezonden*. De Nederlanders willen niet, dat de Engelschen in den handel van die streken met hen mededingen. Zij zijn in 1643 er het eerst in geslaagd, om er in te dringen. Sedert hebben zij er zich versterkt, er aanzienlijke factorijen opgerigt en eindelijk hebben zij zich in 1823 meester gemaakt van dat gedeelte, hetwelk goud- en diamantmijnen bevat. Volgens *hunne verdragen* met de Vorsten van Borneo, hebben *zij aanspraak* op den *eigendom* der eilanden, die het ten oosten en ten westen omringen. In 1702 en 1774 hebben de Engelschen *vruchtelooze pogingen* in het werk gesteld, om zich op Borneo te vestigen, zij hebben *dit voornemen* echter nog *niet opgegeven*, en *sedert ruim eene halve eeuw blijft de Indische Compagnie onophoudelijk bij het Gouvernement aandringen, om zich van een belangrijk punt in den Indischen archipel meester te maken.* Laboan is, met opzigt tot de luchtgesteldheid, de vruchtbaarheid van den grond en de ligging, *uitnemend gekozen.*

— *Roustan*, de bekende Mameluk des Keizers, is den 7den dezer te Dourdan (Seine-et-Oise) overleden. Hij genoot zes tot zevenduizend francs rente, voortgesproten uit den verkoop van al de geschenken en kostbaarheden, die hij van den Keizer en de leden der Keiz. familie ten geschenke bekomen had. Men weet, dat deze man weigerde den Keizer naar het eiland Elba te volgen. *Roustan* heeft sedert in vergetelheid geleefd.

BELGIE.

BRUSSEL, 10 December.

In navolging van Londen, laat een onzer inwoners, wonende in de voorstad van Namen, dagelijks een karretje, dat gesloten is, met een paard er voor, en geleid door een' persoon als een kok gekleed, door de stad rijden, om bij de voornaamste familiën het overschot der maaltijden op te halen. Alles wordt zindelijk bijeen gebragt en daarvan eene soep gemaakt, die aan de armen wordt uitgedeeld.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 11 December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden is, na langdurige beraadslagingen, waaraan de heeren *van Goltstein*, *Storm*, *van Dam van Isselt*, *Schooneveld*, *van Rijckevorsel*, *Luzac*, *Verweij Mejan* en *den Tex* hebben deel genomen, en na eene uitvoerige verdediging van Zijne Excellentie *den minister van financiën*, het wets-ontwerp tot inwisseling van muntspeciën aangenomen met 49 tegen 6 stemmen.

— Ten gevolge van eenige wijzigingen is het wets-ontwerp *tot inwisseling van muntspeciën*, zoo als het thans, na door de Tweede Kamer der Staten Generaal aangenomen te zijn, naar de Eerste Kamer is verzonden, van den volgenden inhoud:

WIJ WILLEM II, ENZ. Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, dat bij de wet aan Ons de bevoegdheid worde gegeven om alle vóór het vaststellen der wet van den 28sten September 1816 (*Staatsblad* no. 50) vervaardigde zilveren muntspeciën buiten koers te stellen, en tevens, onder gepaste waarborgen, eene tijdelijke hulpmunt in te voeren,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Op de daartoe door Ons vast te stellen tijdstippen en wijze, zullen alle vóór het vaststellen der wet van den 28sten September 1816 (*Staatsblad* no. 50) vervaardigde zilveren muntspeciën, daaronder begrepen die, welke krachtens art. 12 en 17 derzelfde wet nog in omloop zijn, hetzij in ééns, hetzij achtereenvolgens, buiten koers gesteld worden, nadat tot *derzelver* inwisseling gelegenheid zal zijn gegeven.

Art. 2. Zoo lang niet al de voormelde muntspeciën zijn ingetrokken, kunnen van Onzentwege, onder de in de volgende artikelen vastgestelde waarborgen en in den door Ons te bepalen vorm, worden uitgegeven muntbiljetten, niet kleiner dan van *een gulden*, tot zoodanig gezamenlijk bedrag als blijken zal noodig te zijn.

Art. 3. Geene zoodanige muntbiljetten kunnen worden uitgegeven, dan tegen intrekking van een gelijk nominaal bedrag der in art. 1 bedoelde zilveren munt.

De uitgegevene muntbiljetten worden achtereenvolgens, doch uiterlijk met den laatsten December 1847, tegen gouden of zilveren munt ingetrokken.

Art. 4. Naar de mate van de uitgifte der muntbiljetten, wordt vooraf bij de Nederlandsche bank overgebragt eene gelijke hoeveelheid nieuwe zilveren munt, of wel eene hoeveelheid der in art. 1 bedoelde munten, waarvan het nominaal bedrag gelijk staat met dat der uit te geven biljetten, en bovendien tot aanvulling zooveel muntspeciën of fijn zilver of goud in baren, als volgens de met de directie der Nederlandsche bank vast te stellen verhouding noodig gerekend wordt tot *daarstelling* van de nieuwe munt, welke door de muntbiljetten vertegenwoordigd wordt.

Op de muntbiljetten wordt door of van wege de directie der Nederlandsche bank het bewijs gesteld, dat aan de voormelde bepaling is voldaan.

Het verschil, hetwelk de werkelijke vermunting mogt opleveren, wordt, naar mate daarvan blijkt, onverwijld met de Nederlandsche bank geregeld en vereffend.

Art. 5. De alzoo bij de Nederlandsche bank overgebragte muntspeciën of goud en zilver blijven aldaar berusten, of worden door de directie van die bank aan 's Rijks munt te *Utrecht* overgebragt, om tot de fijnering en vermunting gebruikt te worden.

Art. 6. Zoo lang niet al de muntbiljetten zijn ingetrokken of bij de Nederlandsche bank een bedrag aan nieuwe munten berustende is, voldoende tot intrekking van de nog in omloop zijnde muntbiljetten, kunnen er van 's Rijks munt geene, voor rekening van den Staat, uit de door de Nederlandsche bank aldaar overgebragte speciën of goud en zilver voortgesproten muntspeciën worden afgeleverd, dan aan de Nederlandsche bank.

Art. 7. Op het einde van iedere maand wordt door het hoofd van het departement van financiën aan de Algemeene Rekenkamer opgave gedaan van het bedrag der uitgegevene en ingetrokkene muntbiljetten.

De ingetrokkene muntbiljetten worden aan de Algemeene

Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.

Sic latet ars, *Messieurs!* in meo capite
Ziet daar een flesch, Messieurs! met sal volatile
Dat maakt zwaarmoedig bloed weer vlugtig bij 't gebruiken.
LUCAS ROTGANS, *Boerekermis.*

Voorzigtig was het, maar toch jammer, dat onlangs een geestig redenaar, bij 't vermelden der velerlei soorten van *kool*, die zoo dagelijks in de zamenleving verkocht worden, schroomde gewag te maken van eene der meest gewilde of minst te vermijden verscheidenheden: de medicinale kool. Welligt hield hij die stof te rijk om haar niet liever afzonderlijk te bearbeiden. Uitgeput althans zal zij wel nimmer worden, niettegenstaande al wat er sedert eenige honderde of duizende jaren reeds over gezegd is. Hier te lande kon reeds ERASMUS zich niet weerhouden haar nu en dan aan te roeren. Zoodra hij tot lof der zotheid de pen opnam, moest hij ook wel gewagen van lijders, wie de koorts verliet in spijt van den doctor enz: 't Geschiedt slechts ter loops, maar 't was toch stout voor iemand, die bij velen den naam had van bang te zijn. Den monnikjes in hun troebel vaarwater te komen, was al erg genoeg; maar doctoren, hoe kon het er door? Zou men niet bijna denken, dat er destijds door de overheid eene ontzettend groote portie leer- en persvrijheid werd toegestaan, nog grooter dan b. v. thans door eene financiële excellentie, den geleerden of hooggeleerden schrijvers toegepast wordt, te weten denzulken, die schrijven en bewijzen, wat haar niet bevalt en derhalve pamfletisten zijn. Wat een pamphletaris is, weet ieder, die Fransch en Hollandsch verstaat: maar wat is een pamfletist? Z. E., die de Natie tot zoo vele opofferingen in *staat* gesteld heeft, heeft zijnen eerbied voor de taal zoo menigwerf en zoo luide uitgeroepen, dat niemand er aan twijfelen durft; de bewijzen van het tegendeel in de Staats-Courant moeten wel alle drukfouten zijn, dus ook dit rare woord; anders zou men vragen, uit welk Woordenboek het toch voor den dag gekomen is?)

Dan om niet verder af te dwalen — want men zou waarlijk denken, dat wij ons ook niet regt aan de doctorale koolverkooperij durven wagen, — wie meenen mogt, dat sinds ERASMUS of ook sinds ROTGANS, de tijd der fijne en grove marktschreeuwerij voorbij, of deze enkel op boeren kermissen te vinden is, heeft elken dag gelegenheid zich van het tegendeel te overtuigen. Men zie de dagbladen, b. v. onze Groninger Courant. Zullen we de artikelen voor en tegen de koudwater plomperij, de attesten voor en tegen den *oculiste voyageur* uitzonderen? Wel neen, waartoe ook? Wij vertrouwen er al te ferm op, dat geen enkel lezer der Gron. Courant een paar schoenen van dit leder noodig zal hebben, en ieder met welgevallen zal denken: die groote stevige stappers zijn zeker voor vriend A of broeder Z gemaakt. Vrienden en broeders zijn ze toch, de beoefenaars der wetenschap; en wij gelooven hen gaarne op hun woord, sommigen zelfs op hunne daden, dat geen roem of ijverzucht of nog klinkender beweegredenen hen drijven of tegen anderen in 't harnas jagen kunnen. Maar dat die wetenschap, welker priester de medicus is, niet de wis-, maar de gis- en miskunde, ook wel geneeskunst genaamd, zoo preutsch en stuursch en moeijelijk te bespieden en te winnen blijft, ja soms hem formeel voor 't lapje houdt, dat moet haar' standvastigsten vereerder toch wel eens uit zijn humeur brengen. Wat wonder, zoo hij nu en dan eens revanche neemt, zoo van de zes of zeven priesters der Hygeia, die elk zoo gaarne het Opperpriesterschap voor zich alleen zoude willen verwerven, geen twee het eens zijn over de schijnbaar eenvoudigste dingen? Wanneer b. v., om bij het oculistenvak te blijven, de eene medicus eene fontanel in den nek voorschrijft, en er bij toeval een ander over toekomt, die ziet, dat de fontanel niet helpt, of nog niet ziet dat zij helpt: hoe kan het anders of hij zal den oog-lijder zeggen: dat ding moet maar gaauw weer digt. Krijgt nu de derde hem onder handen, hoe kan hij anders dan het weder open maken, maar op eene andere plaats? De vierde zal ongetwijfeld inwendige geneesmiddelen voorschrijven of de gebruikte afkeuren,

de vijfde het dieet wat veranderen." En de lijder of zijne betrekkingen ,, die toch zoo graag alles willen doen wat hun gezegd wordt!": zal men hen aan de Natuur, aan het ongeleerd meer of minder gezond, meer of minder waarnemend en nadenkend menschenverstand overlaten, zal men hen aan een niet-geneeskundigen operateur verwijzen? Het laatste althans niet! — Gelukkig is het, dat nog bij vele medici het menschelijke — in elken goeden zin — de overhand behoudt op het doctorale, en de natuur ook bij hen sterker en beter is dan de leer.

Eenvoudig: is oefening en eene vaste, juiste hand bij kunstbewerkingen alleen niet voldoende; komt het meest en voornamelijk op de nabehandeling aan: zeker is het, dat van de laatste geen sprake kan zijn, waar niet de eerste des noodig plaats heeft. Kan men een dusgenoemd knap doctor en geoefend ontleedkundige zijn, zonder daarom even handig operateur, vooral van ooggebreken te wezen: waarom geen gebruik gemaakt van de handigheid, die een vlug chirurgijns leerling verwierf en die door de meerdere kunde en zorgvuldigheid van anderen kan worden aangevuld?

Maar dat belet mogelijk 's mans winderigheid en grootsprekerij. Wij willen dan ook niet verder hierover doorredeneren, maar volgens verzoek van Dr. Ali Cohen ons oordeel nog wat opschorten, prijsselijk als we 't vinden dat hij het voor de wetenschap, voor de Academiestad, voor de menschheid, voor de geheele faculteit opneemt, al had hij zich ook daarbij een weinig over-ijverd. De offensive defensie van den Ridder, hoe geweldig voornaam, is al te weinig ridderlijk, dan dat zij den doctor niet meer voor- dan nadeel zou doen, zoodra maar de feiten onwaar blijken. Zij verlevendigde bij ons den indruk, dien eenige jaren geleden de strijd van twee Zwitsersche paedagogen op ons maakte, die elkaar in de nieuwsbladen allerverdrietelijkheden zeiden. Beide waren medehelpers van Pestalozzi; het fonds der kwestie betrof opgang maken en geld winnen. Hij die 't het grofst maakte, behield de overhand; maar al wat wel dacht, keerde zich met afkeer van hem weg, toen hij den ander toevoegde (even logisch als beleefd), dat, dewijl zijn vader zwijnehoeder was geweest, hij, de zoon, onmogelijk geschikt kon zijn om jonge lieden te onderwijzen en te vormen. Eenvoudige Walter Scott, wiens Gurth de Zwijnehoeder een der edelste karakters is, die men zich kan voorstellen, zoo als zijne Rebecca 't beminnelijkste vrouwenbeeld, ooit door 's meesters hand geschetst! Deze trek van den chevalier zou alleen genoeg zijn om te doen twijfelen, of hij wel veel kennis heeft van de wetenschap, die wel stug en grillig en raadselachtig, maar toch ook hooghartig van aard is, en bij hare kweekelingen naar vatbaarheid en trouwe vlijt, niet naar naam of afkomst of riddertitels vraagt. Of is het soms een Italiaansche steek van ter zij, en heeft de ridder Oculist bedoeld den *Israelietischen* naam en afkomst van zijn antagonist verachtelijk te maken? Het verandert zijn misgreep weinig en verbetert dien niet. De tijd snelt voorbij der verachting eener Natie, die sinds zoo lang geen volk meer is, maar die, hoe z' ook leed en omzwierf in den vreemde, wat zij ook ten gevolge van haren druk, te droevig ontwikkelde, wat ze verstikte en verloor, altijd zich kenmerkte door grooten aanleg en rijke natuurgaven, verbonden met zelden overtroffen energie. — Wil men wetenschappelijke bevoegdheid of onbevoegdheid in 't licht stellen, men late ten minste buiten den strijd, wat er niet mede te maken heeft, en slechts lachlust of minachting wekt.

Door plaatsgebrek is het ons niet mogelijk het uitvoerige stuk, met de Certificaten van de daarin betrokkene personen, dat wij van den heer Ali Cohen ontvangen hebben, in dit nommer te plaatsen. Evenmin konden wij hiden plaats vinden voor het stuk van een' anderen Geneesheer alhier, waarbij een nieuw Certificaat gevoegd is, en waarin ook een antwoord op het vorige artikel voorkomt. — Beide stukken zullen wij Vrijdag in hun geheel mededeelen.

Red.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Friedericia den 4 Dec., kapit. *Scholtens* Onderneming, van Odense n. Amsterdam. — Te Rendsburg den 5 Dec., *Scholten's* Catharina Alida, van Neustadt n. Rotterdam; den 7den *Duit* Maria, van Weile n. Amsterdam. — Te Tonningen den 4. Dec., *Waterborg* jonge Frederik, van Kiertemunde n. Holland; *de Jonge* Siccolina Hooites, van Bogense n. Holland; *Schaap* Alida Edzina, van Friedericia n. Holland; *Sap* Margaretha Everarda, van Faaborg n. Holland; den 7den *Walker* Gebina, van Svendborg n. Schiedam.

Binnengekomen te Amsterdam den 12 Dec., kapit. *Ouwehand* de Hoop, van Hull. — Te Dordrecht den 12 Dec., *Hitman* jonge Hendrik, van Stettin. — Te Marans den 4 Dec., *van Aken* Hendrika Dorothea, van La Rochelle. — Te Tromsoe den 8 Dec., *Das* Jantina, van Amsterdam. — Te Sarpsborg den 17 Dec., *Hazewinkel* Roelf Giezen jr., van Brussel. — Te Hamburg den 9 Dec., *Sap* Jantina Annechiena, van Port a Port. — Te Torbay den 8 Dec., *Muntendam* juffer Sara Anna Cornelia, van Amsterdam n. Genua; dezelve heeft den volgenden dag de reis voortgezet. — Te Yarmouth den 8 Dec., *Lucht* Annette, van Riga. — Te Kroonstad den 27 Nov., terug uit zee, *Hazewinkel Muntendam* Ariane, naar Riga.

Binnengekomen te Texel den 13 Dec., kapit. *Meijer* Pieter Hendrik, van Calundborg. — Te Wolgast den 1 Dec., *Kruse* kleine Maria, van Rotterdam.

In lading te Londen den 6 Dec., kapit. *Haverbult* juffer Ynske, voor Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 13 Dec., kapit. *de Groot* Josina Wilhelmina, naar La Rochelle; *Hansen* Laurina Mathilda, naar Koppenhage; *Mudder* vr. Stijna en *Kruse* vr. Antje, beide naar Emden. — Van Gravesend den 9 Dec., *Drent* Tjapke Schuuringa, naar Rotterdam. — Van Leer den 3 Dec., *Pannenborg* vr. Geertje, den 5den *Heins* vr. Bouwina, den 8sten *Rozeboom* Onderneming en *Leeuw* vr. Heiltje, alle vier naar Groningen. — Van Hamburg den 7 Dec., *Schoon* Fenna, naar Amsterdam. — Te Tonningen den 4 Dec., *Kuiper* Gustaaf, naar Harlingen.

Vertrokken van Portsmouth den 10 Dec., kapit. *Muntendam* Reinauw Engelkens, van Amsterdam naar Genua.

Het schip *Aleida Aleida*, kapit. de Haan, van Koppenhage naar Amsterdam, is, volgens brief van Marstrand, van den 29 Nov., lek en met verlies van een man der equipage, te Mollesund binnengeloopen; moet de lading, welke zwaar beschadigd was, lossen, om te repareren.

Aangaande het schip *Hillechiena*, kapit. de Jonge, van Stettin naar Amsterdam, met schade te Kleven binnengeloopen, wordt van Mandahl, van den 22 Nov., gemeld, dat hetzelve, ten einde niet te zinken, op strand was gezet; het grootste gedeelte der lading was totaal weg.

Het schip *Fenna*, kapit. Brons, van Petersburg naar Nantes, te Gothenburg binnengeloopen, heeft de schade gerepareerd en is gereed de reis weder voort te zetten.

Het schip *Hillechiena Geerdina*, kapit. Roelfsema, van Corsoer naar Rotterdam, is den 18 Nov. met overgeworpen lading te Nye Hellesund binnengeloopen, hebbende een' zware storm uit het Z.—W. doorgestaan.

Het schip *Alberdina*, kapit. Vennenga, van Newcastle naar Amsterdam, is te Cuxhaven lek en met verlies van zwaarden, anker, touwen en meer andere schade binnengeloopen.

De schepen *vr. Ida*, kapit. de Vries, en *Elisabeth*, kapit. Esbra, liggen bij Wyck auf Fohr zeilklaar naar Rotterdam.

Het schip *Hunderen*, kapit. Ouwehand, van Amsterdam naar Curacao, is, na op de Zuiderzee ankers en touwen verloren en eenige meerdere schade bekomen te hebben, te Amsterdam terug gekomen; het schip echter digt gebleven zijnde, zoude hetzelve onverwijld de reis hervatten.

Het schip *Tjapke Schuuringa*, kapit. Drent, van Londen naar Rotterdam, is te Brouwershaven lek binnengeloopen.

Het schip *Jantina Gesina*, kapit. Mulder, van Friedrichstadt met gerst naar Amsterdam, is den 8 Dec. te Cuxhaven binnengeloopen.

Delfzijl den 15 Dec. Binnengekomen den 12den kapit. *Rozeboom* Onderneming, van Leer; den 13den *Mulder* Wendelina, van Londen, met verlies van zeilen, zwaard en andere schade; *Rasker* Toekomende Vrouw, van Halle; *Ekkhoff* Antina, van Norden; *de Vries* Aurora, van Carolinerzijl. — Vertrokken den 12den *Hollander* vr. Antje, naar Norden; *IJben* vr. Margaretha, naar Carolinerzijl; *Leenhof* Stad Leer, naar Leer; *Stuitje* de jonge Maria, naar Emden; *Huisman* Itjea, naar Grietzijl; *de Jonge* Catharina, naar Emden.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN,

WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

25 Nov. Deddes, Alberdiena (Veendam), v. Stettin n. Amsterdam
de Jonge, Bougina (Wildervank), v. Dantzig n. Edam
25 —— Meints, Diewerdiena (Sappemeer), v. Dantzig n. Amsterd.
4 Dec. Visser, het Toeval (Harlingen), v. Stettin n. Harlingen
6 —— Bekkering, Ulrica (Wildervank), v. Koppenh. n. de Maas.
Glim, Hendrika Catharina (Pekela), v. Koppenh. en Landshire (n. de Maas.

De Wind den 24sten Nov. Z.O.; den 25sten Z.Z.W.; den 4den en 6den Dec. Z.O.

Elseneur, 6 December 1845.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* hebben de prijzen van het BROOD heden gezet als volgt:

Het grof Roggebrood	van 4 Ponden	48 Cts.,	per 12 Cts.
De Grofweiten Bol	,, 5 Oncen	12^{5} Cts.,	,, ,, 25 Cts.
De Fransche Bol	,, 3 Oncen	13^{5} Cts.,	,, ,, 46 Cts.
De Regelwegge	,, 3 Oncen	12^{5} Cts.,	,, ,, 41 Cts.
De Hollandsche of Tarwebol	,, 3 Oncen	11^{5} Cts.,	,, ,, 39 Cts.

Groningen, 15 December 1845.

Burgemeester en Wethouderen: H. de RANITZ.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. Hora Siccama.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 12 *December*.

TARWE.		Veen	60 ℔ ƒ 6,60	Zw. Voer	38 » » 2,50
O. Bak	70 ℔ ƒ 9,50	N. GERST.		»	41 » » 2,80
J.	68 » » 8,50	Wint.	52 ℔ ƒ 5,25	»	44 » » 3,10
»	70 » » 9,00	»	54 » » 5,65		
N. Old.	68 » » 7,60	»	56 » » 6,10	BOONEN.	
»	70 » » 8,10	Zomer	52 » » 4,20	Paardenb.	ƒ 5,50 a ƒ 7
»	72 » » 8,60	»	54 » » 4,60		
ROGGE.		»	56 » » 5,00	ZADEN, ENZ.	
N. Inl.	64 ℔ ƒ 7,10	Knobbe	60 » » 5,80	Gr.Gort	ƒ 9,50 ƒ 10,50
» »	66 » » 7,50	HAVER.		Par.100N.℔	ƒ 14 a ƒ 16
» »	68 » » 7,90	Dikke	41 ℔ ƒ 2,90	Koolz.	ƒ 9,50 a ƒ 11,25
O. »	66 » » 7,50	»	44 » » 3,25	Zomerz.	ƒ 7 a ƒ 8,50
N. BOEKWEIT.		»	47 » » 3,65	Boterz.	ƒ
Gr. Zd.	62 ℔ ƒ 7,50	»	50 » » 3,90	Dederzaad	ƒ
»	64 » » 7,90	Bl. Voer	35 » » 2,15	G.Mostz.	ƒ 6 a ƒ 9,25
Zwarte	64 » » 7,80	»	38 » » 2,75	Raapol.	ƒ 39,50
»	» »	»	41 » » 3,05	Boter ¼ Ton	ƒ 28 ƒ 31

Tarwe slap met weinig vraag. — Rogge en Boekweit met weinig handel in een doen. — Gerst alleen aan Pelders als genoteerd te plaatsen. — Haver met weinig vraag en iets lager afgegeven. — Boonen en Gort met weinig handel. — In andere artikelen weinig omgegaan.

AMSTERDAM, 12 *December*. Van TARWE zijn tot vorige prijzen bij kleinigheden verkocht: 128 ℔ b. Pools. ƒ 350; 120 ℔ j. Vries. ƒ 280 bij partij; 118 ℔ n. dito ƒ 273; 127 ℔ Norder ƒ 328. — ROGGE, een partij iets lager afgegeven: 127 ℔ Saal ƒ 270; 118 ℔ Peterso. ƒ 245 bij aanzienlijke partij. — GERST iets hooger verkocht: 113 ℔ p. Deens. ƒ 188; 113 ℔ dito ƒ 185; 113 ℔ p. n. dito ƒ 195. — HAVER flaauw: 80, 85 ℔ dikke ƒ 115, ƒ 125. — 116 ℔ Bredasche BOEKWEIT ƒ 255.

Koolzaad: op 9 vat in Sept. en Oct. $62\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 107 ℔ Libau ƒ 260. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering iets williger: per 6/w. ƒ 38,50; vlieg. ƒ 37 a ƒ 37,25; Mei ƒ 37,25 a 50 a 25; Sept. ƒ 36,25; Oct. ƒ 36,25 a 50 a 25. — Lijnolie per 6/w. ƒ 27,75; vlieg. ƒ 26,50. Hennepolie per 6/w. ƒ 32; vlieg ƒ 31.

LONDEN, 8 *December*. Van inl. Tarwe was heden weinig aangevoerd en de benoodigden, gebruik makende van den tegenwoordigen onzekeren staat des graanhandels (veroorzaakt door het gerucht van den *Times*, hetwelk wij voor ongegrond houden) kochten veel tot 3 sh. beneden den prijs van ll. Maandag. In vreemde ging weinig om, doordien de houders weigerden tot eenige verlaging los te laten. Mooije Moutgerst ging gemakkelijk van de hand, doch mindere kwal. was moeijelijk te plaatsen. Boonen 1 en Erwten 2 sh. lager. Haver gaat tot 1 sh. verlaging ligtelijk van de hand.

Van den 10*den*. Ten gevolge van de voortdurende onzekerheid ten aanzien van de korenwetten, blijft de handel in denzelfden gedrukten staat als eergisteren; de omzet is hoogst onbeduidend. De prijzen van alle artikelen moeten dus geacht worden nominaal dezelfde te zijn als Maandag; bij gedwongen verkoop zoude men lagere prijzen moeten aannemen.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 13 *December*.

Nederl. Werkel. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $60\frac{1}{16}$, $60\frac{1}{4}$, $60\frac{1}{4}$; dito Certificaten 3 pCt. $72\frac{7}{8}$, $72\frac{13}{16}$, $72\frac{13}{16}$; Dito dito op resc. 3 pCt. $72\frac{3}{4}$, $72\frac{7}{8}$, $72\frac{7}{8}$; dito dito 4 pCt. $94\frac{11}{16}$, $94\frac{3}{4}$; Amortisatie Syndic. $4\frac{1}{2}$ pCt. $99\frac{1}{2}$; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. $159\frac{1}{4}$, $159\frac{1}{2}$, $159\frac{1}{2}$; Aand. Rijn-Spoorweg $4\frac{1}{2}$ pCt. $114\frac{1}{2}$. — België, $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{2}$, $52\frac{5}{8}$. — Spanje, L. bij *Ardoins* van 85 £ 5 pCt. $23\frac{7}{8}$, $23\frac{11}{16}$; Dito bij dito, onbep. stukken 5 pCt. $22\frac{1}{2}$, $23\frac{1}{16}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $34\frac{1}{16}$, $34\frac{1}{4}$, $34\frac{1}{4}$; Coupons *Ardoins* $23\frac{3}{4}$, 24. — Portugal, te Londen 3 pCt. $59\frac{1}{4}$; Dito dito 4 pCt. $58\frac{3}{4}$, $59\frac{1}{2}$. — Rusland, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. $104\frac{7}{8}$; Cert. bij *Hope* 4 pCt. 91; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 90. — Polen, Certific. 4 pCt. 84. — Weenerb. bij Goll en comp. 5 pCt. 103; Dito 4 pCt. $97\frac{1}{2}$; Braz. 5 pCt. $85\frac{7}{8}$, 86; Mexik. 5 pCt. 31; Ven. 2 pCt. $41\frac{3}{4}$.

Van onze binnenl. fondsen zijn Integralen iets aangenamer gebleven. Alle overige prijshoudend bij weinig affaire. Het geld blijft nog altijd schaarsch.

In Spaansche was weinig affaire. Aanvankelijk was de markt daarin iets flaauwer; Binnenl. 3 pCts. hebben zich evenwel later eenigermate hersteld.

Grenada $21\frac{7}{8}$, 22.

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt.; Prolongatie 7 pCt.; Wissel-Disconto $5\frac{1}{2}$ pCt.

Laatste prijzen te 5 uren: Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $60\frac{3}{16}$ a $\frac{1}{4}$; Handelm. $159\frac{1}{2}$; Ardoins v. 510 £ $23\frac{1}{16}$.

AMSTERDAM, 14 *December*. Effekten-Societeit. (*Te half vijf.*)
Integr. $59\frac{7}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$. Handelm. $158\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$. Ardoins à 510 £ $22\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$. Dito Coup. $23\frac{1}{4}$, 24. Binnenl. 3 pCts. $33\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$. Portug. 4 pCts. 58, $\frac{1}{4}$. Eng. Geconsolid. 3 pCts. 95.

De ontbinding van het Engelsche ministerie heeft alhier, even als te Londen, nadeelig op den stand onzer fondsenmarkt gewerkt, en alle hierboven genoteerde fondsen waren, bij eenige affaire in Integralen, tot verlaagde koersen aangeboden.

, GEWONE VERGADERING van de LEDEN der AKADEMIE *MINERVA*, op Dingsdag, den 16den December 1845, des avonds te zes uren, in het Concerthuis in de Poelestraat. — TENTOONSTELLING van- en VERSLAG der BEOORDEELING over de INGEKOMENE STUKKEN op de UITGESCHREVENE PRIJSSTOFFEN. — VERKIEZING van een LID in het BESTUUR.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Secretaris.

De COMMISSIE voor de ZONDAGSCHOLEN alhier houdt hare GEWONE VERGADERING op Vrijdag, den 19den dezer, des namiddags te half vier, in het PROVINCIEHUIS. Zij, die op de Scholen wenschen toegelaten te worden en daartoe den ouderdom van twaalf jaren moeten bereikt hebben, worden verzocht zich dan aan te melden.

Groningen, 15 December 1845.

Namens de Commissie voornoemd:
L. SCHUKKING.

, De COMMISSIE van wege het GENOOTSCHAP *PICTURA* heeft het genoegen te berigten, dat de TENTOONSTELLING der ingekomene bijdragen van VOORWERPEN van BEELDENDE KUNSTEN zal geopend worden op DINGSDAG, den 23sten December, ten Huize van Mejufvr. de Wedw. BONTEKOE, des voormiddags van 11 tot $1\frac{1}{2}$, en des namiddags van $2\frac{1}{2}$ tot 4 uren, tegen betaling van 10 Ct. per persoon, — en dezelve, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, zal voortduren tot nadere bekendmaking. Terwijl men nog dankbaar verdere bijdragen ten gemelde huize zal blijven ontvangen.

De BEWIJZEN VAN AANDEEL in deze VERLOTING zijn, à ƒ1,00 per aandeel, mede aldaar te bekomen, als ook bij de ondergeteekende Leden dezer Commissie.

Zij, die dit weldadig doel, door het nemen van Aandeelen, willen ondersteunen, worden vriendelijk verzocht, de daaraan gehechte Bewijzen tot bekoming van levensmiddelen, vooral niet vroeger aan hunne begunstigden af te geven, dan dat tijd en plaats van Uitdeeling door de Couranten zal bekend gemaakt worden.

Groningen, 13 December 1845.

P. HOFSTEDE de GROOT, *Voorz.*
Mr. J. T. TEN BERGE.
W. van BOEKEREN.
Mr. W. GOCKINGA, *Penningm.*
J. H. JAPPÉ.
J. MARISSEN van LOON.
K. MESDAG.
Mr. W. de SITTER.
A. LAMBERTS HURRELBRINCK, *Secret.*

Natuurkundig Genootschap.

Op MORGEN, WOENSDAG, den 17den December.
Sprekers: Prof. TH. van SWINDEREN en
Dr. G. A. STRATINGH.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

, Winschoten, 13 December 1845. Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON Vrouwe Maria Hendrika van Sonsbeeck, geliefde Echtgenoot van

Mr. H. SIJPKENS.

, Heden beviel mijne Echtgenoote D. T. Bulthuis van een welgeschapen, doch dood KINDJE.

Zuidwolde, 12 December 1845.

R. A. VENHUIS.

, Getrouwd:

S. M. COHEN
en
R. J. FRANKFORT.

Groningen, 14 December 1845.

Eenige kennisgeving.

, Kimswerd, 9 December 1845. Werd ik voor zes weken in den diepen rouw gedompeld, door het overlijden van mijne oudste Dochter WEMMA LAURENTIA, thans behaagde het den Hemelschen Vader, ook mijne teedergeliefde Echtgenoot DIRKJE de VRIES van mijne zijde weg te nemen. Zij bereikte slechts den ouderdom van ruim 4[illegible] jaren, waarvan ik 21 met haar verbonden heb mogen zijn. Alleen het geloof aan de liefde van den wijzen Albestuurder is in staat, mijne smart te lenigen, en mij met mijne vier nog overgeblevene Kinderen te doen berusten in mijn treurig lot.

Hs. GERZEMA, *Predikant.*

Eenige en algemeene kennisgeving.

, Heden avond overleed, tot mijne bittere smart, mijn dierbare Echtgenoot HENDERIKUS BAKKER, *Koopman alhier.* Hij bereikte den ouderdom van bijna vijftig jaren. Veertien jaren was ik met hem door den band des huwelijks vereenigd, in 't welk ons vijf Kinderen geschonken zijn. Met mij treuren allen, die den Overledene van nabij gekend hebben.

Gasselter-Nieuwveen, 9 December 1845.

E. J. CAPPENBERG, Wed. H. Bakker Jz.

, Heden overleed ons jongste Zoontje GERHARDUS FRANCISCUS. Elf maanden mogten wij ons in zijn bezit verheugen.

Groningen, 11 December 1845.

F. LIEFTINCK.
J. LIEFTINCK,
geb. OVING.

, Heden overleed, in den hoogen ouderdom van ruim 82 jaren, REINT GEERTS NIEVEEN, in leven oud-Scheepskapitein te Groningen.

Groningen, 13 December 1845.

, Heden morgen ruim tien uren trof mij een der gevoeligste slagen van mijn leven, daar het den Heer van leven en dood behaagde, na eene ziekte van weinige dagen, tot zich te roepen in de eeuwigheid mijne dierbare oudste Dochter REMKE EVERS, in den bloeijenden leeftijd van 17 jaren en 8 maanden. Diep bedroefd geef ik hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden.

Stads Nieuwe Polder, 14 December 1845.

E. D. EVERS.

, De SCHULDEISCHERS van wijlen den WelEd. Zeer Geleerden Heer A. VITRINGA COULON, in leven *Medicinæ Doctor*, worden opgeroepen, hunne VORDERINGEN schriftelijk aan te geven ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris, vóór den 1sten Januarij 1846, ten einde de GEREGTIGDEN tot deszelfs Nalatenschap de gesteldheid des Boedels kunnen onderzoeken.

Leeuwarden, 10 December 1845.

J. C. KUTSCH.

. Ieder, die iets te VORDEREN heeft van — of VERSCHULDIGD is aan de onder voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen **DERKJE CORNELIS KUIPER**, Weduwe van wijlen JAN DE WEERDT, overleden te *Onderdendam*, wordt verzocht, daarvan, inwendig *acht dagen*, vrachtvrije OPGAVE te willen INZENDEN, te *Onderdendam*, ten Kantore van den Notaris Mr. A. J. VAN ROIJEN.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG, den 22sten December 1845, des middags te twaalf uren, ten Huize van den Logementhouder WISSEMANN, te *Winschoten*, zal, ten overstaan van GECOMMITTEERDEN uit de PLAATSELIJKE BESTUREN der Gemeenten *Winschoten* en *Beerta*, onder nadere approbatie, worden besteed:

Het ONDERHOUDEN van het DERDE en VIERDE PERCEEL van den **KUNST- of GRINDWEG** van de *HANNOVERSCHE GRENZEN* naar *WINSCHOTEN*, met bijlevering van 400 kub. ellen **GRIND** en verdere vereischte **MATERIALEN.**

Deze Aanbesteding zal geschieden bij Inschrijving en Opbod.

De Bestekken, waarnaar de bovenvermelde Aanbesteding zal plaats hebben, zullen, boven en behalve in de respective GEMEENTEHUIZEN van *Winschoten* en *Beerta*, ter lezing liggen op alle plaatsen, binnen de Provincie *Groningen*, waar gewoonlijk dezelve worden neergelegd.

WINSCHOTEN, 13 December 1845.

Namens de Gecommitteerden voornoemd:
H. J. ENGELKENS.
POST VAN VENEMA.

. De **KERKVOOGDEN** der HERVORMDE GEMEENTE te **UITHUIZERMEEDEN** gedenken, op DINGSDAG, den 23sten December 1845, des namiddags te 2 uren, in het GEMEENTEHUIS aldaar, in het openbaar uit te besteden: het BOUWEN van eene **KERK** en **PASTORIJ** te **BUITENDIJKS**, met de LEVERANTIE der MATERIALEN, waarvan het Bestek en de Voorwaarden in tijds ter lezing zullen liggen te *Groningen*, in *het Blaauwe Paard*, alsmede bij VAN DER LAAN en TIESSEN; te *Delfzijl*, bij HAZENHOEK en de Weduwe WEITS; te *Onderdendam*, in het *Gemeentehuis* en in het *Zijlvesterhuis*; te *Leeuwarden*, in *den Doelen* en in het *Sneeker Veerhuis*; te *Uithuizermeeden*, bij ALDERT J. RIJPMA en bij STERENBERG, bij wien ook de Teekeningen ter inzage voor de gegadigden zullen neergelegd worden; zullende de aanwijzing op de plaats zelve den dag vóór en des morgens van de Uitbesteding gedaan worden.

BOUWPLAN VOOR EENE NIEUWE KERK.

Door KERKVOOGDEN der HERV. GEMEENTE te Assen, worden de deskundigen uitgenoodigd het PLAN, BESTEK en BEGROOTING VAN KOSTEN te ontwerpen eener KERK, en hun deze, franko, in te zenden vóór den 15den Februarij 1846. Aan den inzender van het plan, dat wordt aangenomen, zal worden betaald eene som van twee honderd vijftig gulden. Nadere inlichtingen zijn, op franko aanvrage, gratis te bekomen bij Kerkvoogden en aan de onderstaande adressen (*).

ASSEN, 13 December 1845.

Kerkvoogden voornoemd:
H. J. NASSAU, Vt.
Van hunnent wege,
WINTER, Lid-Secret.

(*) Bij de HH. Boekhandelaars SYBRANDI, Amsterdam; THIEME, Arnhem; LAGERWEIJ, Dordrecht; FUHRI, 's Gravenhage; RÖMELINGH DE JONGE, Groningen; KRUSEMAN, Haarlem; SCHIERBEEK, Leeuwarden; GELDERMAN, Meppel; VAN DER MONDE, Utrecht; TJEENK WILLINK, Zwolle.

. AANGELOOPEN: een HOND (een DOG), bij A. L. MEURS, te *Martenshoek*.

. Mr. **E. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op **HEDEN**, Dingsdag, den 16den December 1845, des avonds te 7 uren, ten Huize van den Logementhouder H. VAN DER LAAN, te *Groningen*, publiek verkoopen:

I. Eene HEEREN BEHUIZING, get. S 132 V, met KOETSHUIS, STALLING en TUINTJE, staande en gelegen Westzijde in de Oosterstraat, te *Groningen*, waarvan thans eene BOVENWONING afzonderlijk wordt bewoond.

II. Eene HEEREN BEHUIZING, get. U 26 V, met BOVENWONING met vrijen Opgang, en STALLING, benevens eene WOONKAMER daarachter en een TUIN ter zijde, staande Oostzijde in de Heerestraat, te *Groningen*; beide nagelaten door Mevrouw Douairière Jhr. Mr. W. J. QUINTUS. Te bezien op den Verkoopdag, het eerste perceel des voormiddags van 11 tot 2 uren, en perceel twee des namiddags van 2 tot 4 uren, mits men voorzien zij van een BEWIJS VAN TOEGANG, ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris te bekomen.

Mr. E. J. OFFERHAUS, *Nots.*

. Mr. **E. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op Woensdag, den 7den Januarij 1846, des avonds te 7 uren, bij de Erven J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te verkoopen:

I. Een HUIS met TUIN er achter, I 71 V, Oostzijde aan het Boterdiep, te *Groningen*, door de Wedw. J. REITSEMA bewoond.

II. Eene WONING, aldaar, I 72 V, door E. HOMKES bewoond.

III. Eene DITO, I 73 V, Zuidzijde aan de Molendrift, bij het Boterdiep, door N. WILDEBOER bewoond.

IV. Eene DITO, aldaar, I 74 V, door R. J. SCHAAP bewoond.

V. Een HUIS met een' TUIN, I 75 V, Noordzijde aan de Molenberg, bij de oude Begraafplaats der Israëlieten, door E. BEERENDS bewoond.

VI. Een Overdekte TJALK, genoemd *ADRIANA*, groot 94 Tonnen, met al deszelfs TOEBEHOOREN, liggende in het Schuitendiep, bij den Musschengang, behoorende aan de Erven en Wedw. L. T. VAN SLUIS.

VII. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martini Kerk te *Groningen*, de 2de Plaats van het Middelpad in de 5de Bank ten Oosten van den Predikstoel. — De 5 eerste perceelen te bezien des daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2 tot 4 uren.

Mr. E. J. OFFERHAUS, *Notaris.*

. Mr. **E. J. OFFERHAUS**, Notaris te Groningen, gedenkt op Woensdag, den 14den Januarij 1846, des avonds te 7 uren, bij de Erven J. EEKHOFF, T.z., aan de Groote Markt, te Groningen, publiek te verkoopen:

I. Een HUIS met STAL en grooten TUIN, G 101 V, Westzijde aan de Bestemoerssteeg, buiten de Boteringepoort te Groningen, door J. DOF in eigendom bewoond.

II. Een HUIS, D 19 V, met OPEN PLAATSJE en BLEEKVELD er achter, Zuidzijde in de Visscherstraat, door J. SLOTERBEEK en Vrouw bewoond.

III. Een HUIS, geteekend M 2 V, Noordzijde in de Sint Walburgstraat, te Groningen, door KINDLIMAN bewoond.

IV. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martini Kerk te Groningen, no. 315, Noordzijde van den pilaar bij het Orgel. — Perceel 1, 2 en 3 te bezien des daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2 tot 4 uren.

Mr. E. J. OFFERHAUS, *Nots.*

. Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op Woensdag, den 17den December 1845, des avonds te 7 uren, ten Huize van E. J. TIDDENS, in het *Huis de Beurs* te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene nette, nieuws doortimmerde HEEREN BEHUIZING met TUINTJE en BLEEKVELD er achter, get. V 194 V, staande en gelegen westzijde in de Pelsterstraat, te *Groningen*, wordende door den Heer P. D. DUBOIS in eigendom bewoond.

II. Eene zeer nette en wèl doortimmerde BEHUIZING met fraaijen TUIN er achter en MANDEELIGEN GANG ter zijde, get. F 293 V, staande en gelegen Oostzijde in de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat te *Groningen*, wordende door J. L. POUELSEN en Vrouw in eigendom bewoond.

III. Eene nette BEHUIZING, get. D no. 10 V, met OPENE PLAATS en BLEEKVELD er achter, staande en gelegen Zuidzijde in de Visscherstraat, te *Groningen*, wordende door de Wedw. GUST in huur bewoond.

IV. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 7 Bunders best *Groenland*, gelegen in 4 stukken buiten de Ebbingepoort aan den Korreweg, onder *Groningen*, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen *f* 140 — 00.

V. De EIGENDOM van het voorgaande perceel.

VI. Eene WONING, Noordzijde in den Kostersgang te *Groningen*, get. P 76 V, door G. ROZENBOOM in huur bewoond.

VII. Een PAKHUIS, zonder letter en nommer, mede aldaar.

VIII. Eene WONING, mede aldaar, get. P 73 V, door JAN BROUWER bewoond.

IX. Eene KAMER, mede aldaar, get. P 72 V, door G. SONIUS bewoond.

X. Eene WONING, Noordzijde in den Veulsgang te *Groningen*, get. P 94 V, door de Wedw. JANSEN bewoond.

XI. Eene KAMER, met eenigen OPEN' GROND ter zijde, Noordzijde in de Molenstraat te *Groningen*, get. Q 26 V, door JAN NIJWOLD bewoond.

De 8 laatste perceelen behoorende tot de nalatenschap van wijlen den Heer D. P. SIJBOLTS en Mejufvrouw.

Om te aanvaarden de perceelen 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10 en 11 op den 1sten Mei 1846, perceel 4 op Gregori 1846 en perceel 5 dadelijk na den toeslag. — Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, perceel I van 10 tot 1 en de perceelen 2, 3, 6 tot en met 11 van 2 — 4 uren.

. Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op Dingsdag, den 30sten December 1845, des avonds te 7 uren, ten Huize van de Wedw. BONTEKOE, aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene aanzienlijke, ruime HEEREN BEHUIZING, get. C 191 V, met fraaijen TUIN, KOETSHUIS en STALLING er achter, staande en gelegen Noordzijde aan de Vischmarkt te *Groningen*, uitkomende in den Achter-den-Muur bij de Zwanenstraat.

II. Een ruim PAKHUIS of STALLING, waarbij eene BLEEK, staande en gelegen Zuidzijde in den Achter-den-Muur, tusschen de Stoeldraaijer- en Zwanenstraten, te *Groningen*. — Alles toebehoorende aan den Heer P. VAN ARNHEM. Om te aanvaarden den 1sten Mei 1846.

NB. De halve Koopschat kan tegen 4½ pCt. Interest over deze Goederen blijven uitstaan.

. Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te Groningen, zullen, op Donderdag, den 8sten Januarij 1846, des avonds te 7 uren, ten Huize van de Wedw. en Erven J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene HEEREN BEHUIZING met OPENE PLAATS, TUIN en STALLING, get. M 59 V, staande en gelegen Westzijde aan het Martini Kerkhof op den hoek van de Jacobijnerstraat te Groningen, wordende door Mevrouw de Wedw. VAN DER FELTZ in huur bewoond.

II. Eene ruime, sterke KOOPMANS BEHUIZING, get. T 5 V, zijnde thans eene wèlbeklante *VLEESCHHOUWERIJ* met PAKHUIS er achter, staande Noordzijde aan de Groote Markt, te Groningen, wordende door de Wedw. D. GOEDHUIS en hare Kinderen in eigendom bewoond.

III. Eene ruime BEHUIZING met TUIN er achter, get. X 33 V, hebbende BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, staande en gelegen Oostzijde in de Folkingestraat, te Groningen, wordende door den Timmerman BALK en anderen in huur bewoond.

IV. Eene BEHUIZING, get. N 268 V, staande Noordzijde op den Nieuwen Weg, te Groningen, wordende door den Zadelmaker MARTENS in huur bewoond.

V. Eene zoo goed als nieuwe ruime WOONKAMER, get. G 170 V, staande aan den Ebbingepoorten Wal, te Groningen.

Om te aanvaarden op den 1sten Mei 1846. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag perceel 1 van 11—2 en de overige perceelen van 2—4 uren, perceel 1 op bewijzen van toegang.

Op Dingsdag, den 13den Jan.

1846, des avonds te 7 uren, zal, ten overstaan van den Notaris Mr. **J. W. QUINTUS**, ten Huize van Mej. de Wedw. KUILENBERG, te *Groningen*, in het openbaar worden verkocht:

I. Eene HEEREN BEHUIZING, in de Oosterstraat, lett. S 84 V, met BOVENWONING, STAL, en eene afzonderlijke WONING aan het Kattendiep, bewoond door Mr. J. J. CREMERS.

II. Eene BEHUIZING met grooten TUIN, *VREDELUST*, buiten het Kleine Poortje, te *Groningen*.

III. Een TUIN daarnevens.

IV. Twee TURFVOERWERKEN met WAGENS, enz.

V. Eene BEHUIZING met TUIN, I 21 V, aan het Boterdiep, te *Groningen*, met STAL en WOONKAMER, welke afzonderlijk worden verhuurd, doende tot grondpacht *f* 4 — 99.

VI. ⅛ AANDEELEN in het KOFSCHIP de *STAD GRONINGEN*.

Om de perceelen I—V te bezien des daags vóór en op den dag van Verkoop, des namiddags van 2—4 uren. — Te aanvaarden op den 1sten Mei 1846 en perceel VI dadelijk.

. Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te Groningen, zullen, op Woensdag, den 14den Januarij 1846, des avonds te 7 uren, ten Huize van den Koffijhuishouder B. TEN HAVE, aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene nette en wèl doortimmerde BEHUIZING, get. R 27 V, staande Noordzijde in de Steentilstraat te Groningen.

II. Een HUIS met OPENE PLAATS, get. P 153 V, waarin 2 Woonkamers, staande en gelegen Westzijde in de Kleine Steentilstraat te Groningen.

III. Eene WOONKAMER, get. P 154 V, staande mede aldaar.

IV. Eene WOONKAMER, get. P 155 V, staande mede aldaar.

V. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van ongeveer 6 Bunders best GROENLAND, gelegen aan de Stadsgracht, tusschen de Steentil- en Ebbingepoorten te Groningen, zullende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur doen *f* 120 — 00.

VI. De EIGENDOM van deze Landerijen.

VII. De EIGENDOM van ongeveer 34½ Bunders Behuisd Land, gelegen onder Eenrum, *DE LENTE* genoemd, bij de Wedw. T. E. MARRINGA onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 205 — 50.

VIII. De EIGENDOM van ongeveer 37 Bunders Behuisd Land, gelegen te Euvelgunne, bij P. E. WIGBOLDUS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 160 — 00.

IX. De EIGENDOM van ongeveer 13½ Bunders Land, gelegen te Adorp, bij Mevr. C. VAN BOLHUIS, Wedw. den Heer Mr. J. FRIMA, onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 162,00.

X. De EIGENDOM van ongeveer 4½ Bunders Land, gelegen te Euvelgunne, bij A. ABELIUS onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 70 — 00.

Alle deze perceelen behoorende tot de nalatenschap van wijlen den Heer L. BULTHUIS.

XI. De EIGENDOM van ongeveer 17 Bunders Land, gelegen te Stitswerd, bij E. D. WIBBENS en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter versch., huur van *f* 85 — 00.

Om te aanvaarden de perceelen 1 tot en met 4 op den 1sten Mei 1846, perceel 5 op Gregorie 1846 en de overige perceelen dadelijk na den toeslag. De perceelen 1 tot en met 4 te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uren.

. In de maand JANUARIJ 1846 zal, op nader te bepalen tijd en plaats, publiek worden verkocht:

Eene dubbele KOOPMANS BEHUIZING met eene KAMER daarachter, welke afzonderlijk wordt verhuurd, staande Oostzijde in de Oosterstraat te Groningen, toebehoorende aan de Erven S. H. BLOUW.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

. Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op Woensdag, den 17 December 1845, des avonds te 7 uren, ten Huize van den Logementhouder H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene kapitale KOOPMANS BEHUIZING, staande vooraan in de Poelestraat, letter M no. 194, het 2de Huis van de Groote Markt, te *Groningen*, doende jaarlijks aan den Rentmeester der Predikantengoederen *f* 9 — 37½, bevattende, behalve eene wèl ingerigte BENEDENWONING met twee Binnenplaatsen en veel gerijf, eene BOVENWONING met een fraai uitzigt op de Oosterstraat; — voorts drie ruime Zolderverdiepingen, luchtige KELDERS, — en het tot WINKEL vertimmerde Voorhuis, waardoor hetzelve voor alle Affaires, en tot den uitgebreidsten Handel geschikt is, wordende door den Heer en Mejufvrouw A. FOLMER in eigendom bewoond.

II. Een zeer net doortimmerd KOOPMANS WINKELHUIS met BOVENWONING en WOONKELDER, staande almede in de Poelestraat, letter M no. 193, het 3de huis van de Groote Markt, naast het voorgaande Perceel, doende jaarlijks aan de Akerk alhier tot grondpacht *f* 2 — 25, wordende door C. KREBS in huur bewoond.

III. Een' zeer vruchtbaren en wèl aangelegden TUIN, geteekend letter D D no. 15, gelegen binnen den Stadswal in den St. Jans-Dwinger, met een geheel nieuws doortimmerd fraai STEENEN ZOMERHUIS, hebbende een allervrolijkst uitzigt over al het omliggende land tusschen de Steentil- en Ebbingepoorten, doende jaarlijks aan deze Stad tot grondpacht *f* 4 — 50.

IV. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martini Kerk te *Groningen*, gemerkt no. 168, zijnde de tweede plaats in de eerste bank onder den voormaligen Prinsenstoel.

Wordende beide deze Perceelen door den Heer en Mejufvrouw A. FOLMER in eigendom gebruikt.

De aanvaarding van voormelde Goederen zal zijn, van den Tuin op Gregori en van de overige Perceelen op den 1sten Mei 1846, en dezelve kunnen worden bezigtigd des daags bevorens en op den Verkoopdag, des morgens van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, in tijds ten Kantore van voornoemden Notaris verkrijgbaar, en de Conditiën van dezen Verkoop zullen op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

. Mr. **E. VAN EERDE**, Advokaat en Notaris te *Groningen*, gedenkt, op Donderdag, den 18den December 1845, des avonds te 7 uren, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe J. S. BONTEKOE, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene aanzienlijke HEEREN BEHUIZING met TUIN en vrijen Zijgang, staande en gelegen Westzijde aan het Schuitendiep, te *Groningen*, get. S 6 V, rood O 73.

II. Een groot en hecht sterk PAKHUIS, staande in den Achter-den-Muur bij de Poelestraat, te *Groningen*, op vrij eigen grond, get. M 118.

III. Eene STALLING, staande en gelegen in de Kleine Steentilstraat, te *Groningen*, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 3 — 52½, get. P 31 V, rood R 115.

IV. Een PAKHUIS, staande in de Kleine Steentilstraat, op den hoek van den Kostersgang, te *Groningen*, op vrij eigen' grond, get. P 29 V, rood R 118.

V. Eene KAMER, staande in den Kostersgang, op den hoek van de Kleine Steentilstraat, te *Groningen*, op vrij eigen grond, get. P 150 V, rood R 142.

VI. Eene WONING en STAL voor een Paard, staande en gelegen ten Oosten in de Kleine Steentilstraat, te *Groningen*, get. P 28 V, rood R 117.

VII. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ongeveer 3½ Bunders *Groenland*, gelegen ten Noorden van het Damsterdiep, buiten de Steentilpoort, bij *Groningen*, doende jaarlijks, op Midwinter, tot vaste huur eene som van *f* 70 — 00.

VIII. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ongeveer 3 Bunders uitmuntend oud *Groenland*, gelegen aan het Zagemulderswegje, buiten de Steentilpoort, bij *Groningen*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 78 — 00.

IX. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ongeveer 3 Bunders *Land*, gelegen buiten de Steentilpoort, aan den Zaagmolensweg, onder het Stadsholrik, te *Groningen*, doende jaarlijks, op Midwinter, tot huur *f* 72 — 00.

X. Den EIGENDOM van evengemelde BEKLEMMING.

XI. Den EIGENDOM van ongeveer 3 Bunders *Land*, gelegen buiten de Steentilpoort, aan den Zaagmolensweg, bij *Groningen*, wordende bij J. E. SLUIS onder Beklemming gebruikt, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 72 — 00.

XII *Een-vijftiende* AANDEEL in het KOFSCHIP, *DE EENDRAGT* genoemd, gevoerd wordende door Kapt. G. H. JONKHOFF.

Alles behoorende tot de nalatenschap van wijlen den Heer H. B. SCHUITEMA en deszelfs Echtgenoote Mejufvrouw F. H. VAN DER WOUDE.

Om de Behuizingen op den 1sten Mei, de Beklemmingen op den 12den Maart 1846, doch de Eigendommen dadelijk te aanvaarden.

Gemelde Behuizingen kunnen vóór en op den dag van Verkoop, des voormiddags van 10—1 uur, bezigtigd worden, terwijl de Veilconditiën en Eigendomsbewijzen op de gewone plaatsen ter lezing zullen liggen.

Mr. E. VAN EERDE,
Advokaat en Notaris.

. Mr. **E. VAN EERDE**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op Zaturdag, den 20sten December 1845, des avonds te 7 uren, ten Huize van Mejufvrouw de Wedw. J. S. BONTEKOE, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene HEEREN BEHUIZING met een' extra grooten TUIN er achter, staande en gelegen op eigen grond Oostzijde in den Achter-den-Muur, tusschen de Poele- en St. Jansstraten, te *Groningen*, get. M 172 V, rood C 100. Den Tuin in perceelen. — Wordende door den Heer Mr. J. L. TRIP en Mevrouw in eigendom bewoond.

II. Een gedeelte TUIN, liggende achter het Ommelanderhuis, volgens afbakening.

III. Eene BEHUIZING met OPENE PLAATS, geteekend rood C 172, staande en gelegen Oostzijde aan het Martini-Kerkhof, te *Groningen*, thans door L. UILKENS en Vrouw in huur wordende bewoond.

IV. Eene HALVE TREKSCHUIT, geteekend no. 5, varende van *Groningen op Stroobos, vice versa*, met het AANDEEL in de IJZEREN JAAGSCHUIT in dat VEER.

V. Eene DITO DITO, geteekend no. 10, varende als voren, en beide met de GEREGTIGHEDEN van het VEER.

VI. Twee WONINGEN onder één Dak, staande Oostzijde in de Slemenderstraat, te *Groningen*, doende jaarlijks aan

de Stad *Groningen* tot grondpacht *f* 2—25, get. A no. 295 V en 296 V, rood F 143 en 144.

Perceel I en II kunnen vóór en op den dag van Verkoop, des voormiddags van 11—3 uren, perceelen III en VI op den dag van Verkoop van 10—12 en van 2—4 uren worden bezigtigd, terwijl de Veilconditiën en Eigendomsbewijzen op de gewone plaatsen ter lezing zullen liggen.

, Mr. **E. VAN EERDE**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op Maandag, den 29sten December 1845, des avonds te 7 uren, ten Huize van de Erven J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, te *Groningen*, in het openbaar en volgens plaatselijke gebruiken, te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, zijnde eene *BAKKERIJ*, staande op vrij eigen grond, ten zuiden in de Visscherstraat, te *Groningen*, get. D 24 V, rood I 50, met OPENE PLAATS, BLEEKVELD en TUINTJE, wordende door H. LEVERS in eigendom bewoond.

II. Eene HEEREN BEHUIZING, staande ten Oosten in de Gelkingestraat, te *Groningen*, op eigen grond, get. S 162 V, rood E 112, wordende door den Horologiemaker L. KIEK, Jr., in huur bewoond.

III. Eene nette BEHUIZING, staande Zuidzijde in het Geestelijke Maagdenstraatje, te *Groningen*, op vrij eigen grond, get. K 127 V, rood A 36, in eigendom aan S. ERELMAN en Vrouw toebehoorende.

Om op den 1sten Mei 1846 te aanvaarden.

Gemelde Behuizingen kunnen op den dag van Verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—4 uren, bezigtigd worden.

, Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zal, op Vrijdag, den 27sten December 1845, des avonds te 7 uren, ten Huize van H. T. VISSER, in *DE ZON*, in de Oosterstraat, te *Groningen*, in het openbaar worden verkocht:

Eene aanzienlijke wel ter nering staande KOOPMANS BEHUIZING, B 177 V, met TUIN, aan de Vischmarkt, te *Groningen*, door den Heer J. M. J. KOETS en Mej. in eigendom bewoond.

De Voorwaarden van Verkoop zullen ten Huize van Verkoop en, benevens de Eigendomsbewijzen, ten Kantore 3 dagen bevorens ter lezing liggen.

Mr. J. J. CREMERS

FIRMA **VAN CLEEFF & HESSELINK.**

Morgen en Overmorgen,

WOENSDAG en DONDERDAG, 's avonds te 5 uren, in 't VERKOOPLOKAAL bij den Apoortenboog, EXTRA VERKOOP van FIJNE THEEËN, JOOSJES, UXIM, HIJSANT, CONGO, ENZ., KOFFIJ, RIJST, SIGAREN en veel meer andere **KRUIDENIERSWAREN** EN **VERFSTOFFEN**, benevens moderne KAGCHELS, MAHON. en EIKEN MEUBELEN, LEDEKANTEN, BEDDEGOED en veel meer anders; alles op den VERKOOPDAG voor- en namiddag te bezien.

, Mr. **J. RENGERS HORA SICCAMA**, Notaris te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van A. P. EVENHUIS, op DONDERDAG, den 18den December 1845, des avonds te 5 uren, ten Huize van den Kastelein L. U. TONKENS, te *Westerbroek*, publiek verkoopen:

Eene BEHUIZING en SCHUUR, letter B no. 35 met daarbij behoorenden TUIN en een stuk LAND, groot ongeveer 40 Roeden, staande en gelegen aan den Trekweg te *Westerbroek*.

De Voorwaarden zullen in tijds ter lezing liggen ten Kantore van

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

, Mr. **J. RENGERS HORA SICCAMA**, Notaris te *Hoogezand*, zal aldaar, in het GEMEENTEHUIS, op Maandag, den 5den Januarij 1846, des morgens te elf uren, ten verzoeke van J. H. HAGEMEIJER, publiek verkoopen:

Deszelfs in 1841 hecht en sterk nieuw getimmerde BEHUIZINGE met grooten TUIN, staande en gelegen te *Nieuw-Stads-Kanaal*, tegenover den Drouwendermond, bestaande uit eene Voor- en eene Achterkamer, een zoogenoemd Kantoor, Achterhuis met eene Bergplaats voor Goederen, een' Kelder, Stookbouw en Put, bijzonder geschikt voor allerhande Affaires.

De Voorwaarden leze men in tijds ten Huize van Verkoop, bij den Kastelein DOPPER, te *N. Stads-Kanaal*, en ten Kantore van

Mr. J RENGERS HORA SICCAMA.

HOUTBOELDAG.

Op Donderdag, den 18den December 1845, des namiddags precies te één uur, zal, er door een' bevoegden BEAMBTE, op gewoon Crediet, aan den Houtzaagmolen van D. NANNINGA, te *Uithuizen*, worden verkocht:

Eene groote partij OUD en DROOG GEZAAGD **BEUKEN HOUT**, waaronder 12 beste MOLENHEIJEN, ongeveer 200 POSTEN, van 7 tot 26 Ned. duimen dikte, ENZ. ENZ.

HOUTVERKOOPING.

De Notaris **ANDREÆ**, te *Kollum*, zal, op Zaturdag, den 20sten December 1845, des namiddags te 1 uur, ten Huize van den Kastelein J. G. PATER, in *de Roskam*, te *Kollum*, publiek, bij Strijk- en Verhooggeld verkoopen:

Eene partij **STAMBOOMEN**, waaronder **335** zware EIKEN, staande onder *Kollum* en *Kollumerzwaag*, **66** ESSCHEN, IJPEN en andere STAMBOOMEN, staande onder *Burum*, — en voorts eenige perceelen BOSCH- en WALHOUT.

D. H. ANDREÆ.

, Op ZATURDAG, den 20sten December 1845, des namiddags, Verkooping van **15 à 20 BOSCHKIDDEN**, ten Huize van GERRIT JANNES REITSMA, te *Tolbert*.

Mr. **C. DE RANITZ**, *Notaris*.

Boschkidden op 6 md. Krediet.

Mr. **S. REIJNDERS**, Notaris te *Appingedam*, zal op Zaturdag, den 20sten December 1845, des middags te 12 uren, ten Huize van den Kastelein W. DALLINGA, bij *Appingedam*, publiek, op 6 maanden Krediet, verkoopen:

20 stuks beste BOSCHKIDDEN en een 6jarig driekleurig MERRIEPAARD van Deensch Ras, buitengewoon schoon voor Rij- en Chaispaard.

, Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal, ten verzoeke van MARTJE TONNIS KOOPMAN en CONSORTEN, op Maandag den 22sten December 1845, des avonds te 6 uren, ten huize van den Kastelein J. O. BRONSEMA, te *Farmsum*, in onderscheidene perceelen, publiek te Koop presenteren de navolgende Goederen, bezeten geweest door wijlen PIETER TONNIS KOOPMAN en FROUWE LOURENS:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 29, staande te *Meedhuizen*, met den EIGENDOM van het *Heem*, en de BEKLEMMING van 1 Bunder, 41 Roeden *Land*, doende jaarlijks tot huur *f* 4—00, benevens 1 B. 7 R. en 70 E. EIGEN LAND.

II. 31 B., 20 R. - 40 E. LAND, gelegen onder *Farmsum*, *Meedhuizen* en *Wagenborgen*.

III. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Heemstede* en eenen *Tuin*, gelegen onder *Meedhuizen*, onder vaste beklemming in gebruik bij SIMON E. BAKKER en Vrouw, voor eene jaarlijks op Midwinter verschijnende, huur van *f* 4—00.

Voorts ten verzoeke van MARTJE TONNIS KOOPMAN:

I. Eene BEHUIZING met TUIN en 3 B., 76 R., 70 E. EIGEN LAND.

II. 89 R. EIGEN LAND.

III. De VASTE BEKLEMMING van 2 B., 45 R., 20 E. *Land*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 2—50.

Alles onder *Farmsum* gelegen.

IV. 47 R., 40 E. EIGEN LAND, onder *Siddeburen*.

, Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, op Maandag, den 22sten December 1845, des voormiddags te 10 uren, ter hierna te melden Behuizing, te *Houwerzijl*, publiek te Koop presenteren:

I. Eene ruime en wél betimmerde BEHUIZING, voorzien van vele gerijfelijkheden, waarin sedert onheugelijke jaren, met het beste succes, de negotie in *KRUIDENIERS*- en *ELLEWAREN*, benevens de *HERBERGIERS-AFFAIRE* is gedreven, voorts den daarbij behoorenden vrij eigen Grond, alsmede eene onmiddellijk daaraan staande ruime SCHUUR met STALLINGEN, alsmede de BEKLEMMING van den daarbij behoorenden *Grond*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 4—00, alles staande en gelegen te *Houwerzijl*, gemeente *Ulrum*.

II. De BEKLEMMING van 3 Bunders, 49 Roeden en 30 Ellen kostelijk oud *Groenland*, doende jaarlijks tot huur *f* 60—00, mede aldaar nabij het perceel No. 1 gelegen.

III. Eene BEHUIZING, met HOF, TUIN en verderen daarbij behoorenden vrij eigen *Grond*, groot 17 Roeden, 40 Ellen, alsmede den VOLLEN EIGENDOM van 1 Bunder, 1 Roe en 50 Ellen best *Bouwland*, staande en gelegen bij de *Weem*, onder *Vliedorp*, en

IV. De BEKLEMMING van eene *Heemstede*, het *OPSLAG* genoemd, groot 10 Roeden, doende jaarlijks tot huur *f* 1—50, mede bij de *Weem*, onder *Vliedorp* gelegen.

Alles behoorende tot de Nalatenschap van wijlen den Koopman LUBBERT DERKS KUIPERS en Vrouw.

Voorts zal, ter bovengemelde tijd en plaats, ten verzoeke van LOUWKE JAKOBS BOS, thans Echtgenoote van den Timmerman HINDRIK JANS KARS, op de *Zoutkamp*, en CONS., publiek te Koop worden gepresenteerd: Eene BEHUIZING, met de BEKLEMMING van derzelver *Heem* en van een Kamp best *Bouwland*, groot ongeveer ½ Bunder, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 11—00, staande en gelegen te *Houwerzijl*.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

, Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke van JAKOB JAKOBS VAN DIJK en Vrouw, te *Leens*, op Woensdag, den 24sten December 1845, des namiddags te 2 uren, ter hunner hierna te melden Behuizing, publiek te Koop presenteren:

I. Eene BEHUIZING en SCHUUR, geteekend no. 77, zijnde eene *HERBERG* en *AANLEGPLAATS* der *Ulrummer* Trekschuit, met derzelver VRIJ EIGEN GROND, benevens de daaraan verbondene KLAPBRUGGELDEN, staande en gelegen bij de *Leenster* Klapbrug, onder *Leens*.

II. De BEKLEMMING van een Kamp best *Groenland* en aparten *Tuin*, groot ongeveer ½ Bunder, met daarop staande SCHUUR, doende jaarlijks tot huur *f* 8-00, mede aldaar gelegen, en

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN ONOPZEGBARE BEKLEMMING van ongeveer 2 Bunders best *Groen*- en *Bouwland*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 20—00, mede aldaar gelegen.

Mr. H. VAN BOLHUIS.

, In het eerst van de maand Januarij aanstaande zal, op nader te bepalen tijd en plaats, ten verzoeke van WIJPKE TJAARTS DIJKEMA en de Erven van wijlen TJAAKJE WILLEMS, publiek ter Verkoop worden gepresenteerd: Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ongeveer 20 Bunders best *Groen*- en *Bouwland*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 145—00, staande en gelegen in *den Andel*, Gemeente *Baflo*. Nader informatie ten Kantore van den Notaris

Mr. H. VAN BOLHUIS.

, Mr. **A. H. KONING**, Notaris, residerende te *Wedde*, gedenkt, ten verzoeke van B. en K. en B. J. SMEDES, Korenmolenaars, wonende te *Nieuwe Schans*, in openlijke Veiling ter Verkoop aan te bieden: Een' briljanten, grooten en goed onderhoudenen ACHTKANTEN **PEL- en WINDMOLEN**, voorzien van TWEE PAAR PELSTEENEN, EEN PAAR ROGGE- en EEN PAAR WEITSTEENEN, staande in het Molen-bastion te *Nieuwe Schans*, geteekend numero 140; benevens eene BEHUIZING, geteekend numero 40; staande aan de Voorstraat te *Nieuwe Schans*. Kunnende een gedeelte van den Koopschat, tegen billijken Interest, over het Verkochtwordende beleend blijven.

Deze Verkoop zal plaats hebben op DINGSDAG den 23sten December 1845, te vijf uren des avonds, bij den Kastelein H. W. K. VAN INGEN, in het Gemeentehuis te *Nieuwe Schans*, alwaar, en ten Kantore van den Notaris voornoemd, de Voorwaarden van Verkoop in tijds ter lezing zullen liggen.

, Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op Woensdag, den 24sten December 1845, des avonds te 6 uren, in het Gemeentehuis te *Sappemeer*, publiek te koop presenteren:

I. Een HUIS, ERF en TUIN, groot 7 R., 80 E., staande en gelegen in de *Burger-Compagnie*, Oostkant, onder de Gemeente *Muntendam*, in eigendom toebehoorende aan de Kinderen van wijlen HINDRIK BERENDS DUURKEN en Vrouw; en

II. Een HUIS en ERF, groot 6 R., 60 E., staande en gelegen te *Kleinemeer*; in eigendom toebehoorende aan de Weduwe en Kinderen van wijlen HINDRIK FOKKES KALK.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

Boeldag van Eiken Boomen.

Op WOENSDAG en DONDERDAG, den 7den en 8sten Januarij 1846, telkens des namiddags te één uur, zullen in het zoogenoemde *Kraaibosch*, gelegen aan den Grindweg van *Sappemeer* naar *Zuidbroek*, op gewone Boeldags-Condities, geveild worden: Ongeveer **800** aldaar op Stam staande **EIKEN BOOMEN**, zeer geschikt voor Aannemers, Stelmakers en Timmerlieden.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

, ANTJE THIESSENS ROGAER, Winkelierscher, wonende te *Groeve*, Gemeente *Zuidlaren*, is voornemens, op Zaturdag, den 27sten December 1845, des morgens te 10 uren, door Mr. **C. E. KNIPHORST**, Notaris te *Zuidlaren*, ten Huize van JAN BENTUM, Logementhouder op de *Groeve*, publiek te doen verkoopen:

Een HUIS, ERF en TUIN, met en benevens eenige perceelen BOUWLAND, staande en gelegen op de *Groeve* voormeld, te zamen groot ongeveer 3 Bunders. In welk Huis sedert verscheidene jaren met het beste succes is uitgeoefend het bedrijf van *BAKKER* en *WINKELIER*.

ZUIDLAREN, 15 December 1845.

De Notaris voornoemd:
C. E. KNIPHORST.

VERHURING BIJ GESLOTENE BRIEFJES

van eene **BOERENPLAATS**, no. 1, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR met derzelver ERF, TUIN en LANDERIJEN, groot ongeveer 42 Bunders, staande en gelegen onder *Oldekerk*, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren, toebehoorende aan de Weduwe en Kinderen van wijlen GERRIT TEMMES REITSEMA, in leven Landbouwer onder *Oldekerk*.

De Briefjes moeten vóór primo Januarij 1846 ingeleverd worden ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris, te *Grijpskerk*, alwaar de Voorwaarden ter lezing liggen.

Mr. M. DE MUINCK.

Op nader te bepalen tijd en plaats zal publiek worden VERKOCHT: Een hecht sterke en voor korte jaren nieuw gebouwde **ROGGE-, PEL- en WEIT-WINDMOLEN**, staande en gelegen te *Muntendam*; inmiddels is dezelve UIT DE HAND TE KOOP. Te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner aldaar,

L. P. MULDER.

, Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris te *Veendam*, gedenkt, op Dingsdag, den 30sten December 1845, des avonds te 6 uren, ten Huize van den Logementhouder W. J. BAKKER, te *Veendam*, ten verzoeke van den Heer J. H. PUISTER, Koopman te *Veendam*, publiek te verkoopen: Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, een los SCHUURTJE, STOOKHUT, TUIN en APPELHOF, benevens eene opstrekkende en eene halve plaats GROEN-, BOUW- en DALLAND, met eenig HOOGVEEN, groot pl. min. 36 Bunders, waarvan om de 25 Bunders tot Land is toegemaakt, alles staande en gelegen aan den noordkant van de Zuidwending, onder *Veendam*. — Een gedeelte van den Koopprijs kan over het verkochte op Hypotheek beleend blijven.

Inmiddels zijne deze Goederen UIT DE HAND TE KOOP; te bevragen bij den Verkooper en bij den Bewoner ROELF JANS PUISTER.

, Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op Vrijdag, den 9den Januarij 1846, des avonds te 6 uren, in het GEMEENTEHUIS te *Warffum*, publiek, bij Strijkgeld verkoopen: I. Eene aanzienlijke **BOERENPLAATS**, bestaande in eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, no 9, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van ruim 36 B. *Land*, onder *de Breede*, in den *Andel*, gelegen, doende des jaars op Midw. tot vaste huur *f* 224—25. II. De VASTE BEKLEMMING van pl. min. 1 B., 50 R. *Land*, onder *den Andel* gelegen, doende des jaars op Midw. *f* 20—00 tot vaste huur. III. ADIDEM van 1 B., 50 R. *Land* aldaar, doende des jaars op Midw. *f* 20—00 tot vaste huur. — Alles in eigendom toebehoorende aan GEPKE ALDERTS BEUKEMA, Wedw. laatst H. H. WIEREMA en de Kinderen uit haar vroeger huwelijk met wijlen HIDDE BOUWMAN verwekt.

De Voorwaarden van Verkoop, de Bewijzen van Eigendom en Beklembrieven zijn in te zien ten Kantore van den Notaris

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

VERLOOPIG BERIGT.

De Kinderen van wijlen ANJE D. BOS, laatst Wedw. van TAMME WOLTERS DIJKSTERHUIS, zijn voornemens, in de maand Januarij 1846, tijd en plaats nader te bepalen, publiek te verkoopen: Eene BOEREN BEHUIZING met twee ruime SCHUREN en verder GETIMMERTE, met de VASTE BEKLEMMING van pl. min. 60 Bunders *Groen*- en *Bouwland*, *Polder*, *Kelder* en *Aanwas*, doende jaarlijks op Midw. in genere tot vaste huur *f* 328—00, staande en gelegen te *Uithuistermeeden*, Buitendijks.

Mr. **WERUMEUS BUNING**, *Nots.*

Door Sterfgeval wordt **TE KOOP** aangeboden: eene op zeer goeden voet en modern ingerigte **LETTERGIETERIJ** en **BOEKDRUKKERIJ**, MAGAZIJN van NIEUWE LETTERS, GEBONDEN en ONGEBONDEN BOEKWERKEN, benevens een ruim en fraai WOONHUIS met belendende LOKALEN, waarin alles deze Affaire betreffende wordt uitgeoefend, gelegen op het beste gedeelte der Stad *Amsterdam*.

Ofschoon liefst in deszelfs geheel, zoo is deze zaak evenwel ook vatbaar, om bij gedeelten overgenomen te worden. Nadere informatiën bij den Makelaar *G. A. VAN DER VOORT*, op de Heerengracht, bij den *Amstel*. Verzoeke brieven franko.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een welgelegen **WINKELHUIS** in de Oude Ebbingestraat, op den hoek van den Achter-den-Muur. Nader berigt aan het Huis en bij P. SMEDING, in het Pelster-Gasthuis.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene BEHUIZING en SCHUUR met pl. m. 9 Bunders LAND, staande en gelegen te *Oude Pekela*. Te bevragen bij HARM H. MULDER, te *N. Pekela*.

LET WEL!

Door verandering van Woonplaats naar elders, zal de ondergeteekende zijne gesorteerde MAHONIE- en EIKENHOUTEN MEUBELEN, STOELEN met Zittings, CANAPÉS en SPIEGELS tot verminderde prijzen UITVERKOOPEN, alsook eene partij BRABANDSCHE STOELEN, à *f* 13 het Dozijn. Overtrekt ook OUDE STOELEN met GEWERKT PAARDENHAAR, à *f* 1,40 de Stoel, en neemt tevens nog alle bestellingen aan.

P. C. NORDEN,
Meubelmaker in de Steentilstraat.

NB. Zijn **HUIS** is UIT DE HAND TE KOOP.

KLEEDINGMAGAZIJN EN KLEERMAKERIJ

VAN

J. B. MEDDENS.

Heeft in voorraad of wordt ten spoedigste naar het lijf bewerkt: Lakensche Paletot twine, gewatteerd, van *f* 16 tot *f* 50; Duffelsche en Lakensche Mantels en Jassen, Winter Broeken en Vesten, Camberluck en Huisjassen, zwaar gewatteerde Paletots van *f* 8 tot *f* 14; Kinder Paletots van *f* 4,50 en hooger; Winter Petten, en op heden ontvangen: Vilten en Zijden Hoeden, extra soort, zeer ligt; ook eene groote partij Pelsen, Astracan en petit gri Vellen, Boas, Moffen en Doekjes, enz. — Kooplieden en Kleermakers genieten beloorlijke korting. — De Goederen zullen van de eerste kwaliteit en tot zeer lage prijzen, doch tevens à Kontant, verkocht worden.

, Ontvang, WelEdele Heer CHRISTIAEN, Ridder en Officier der Geneeskundige Oogziekte, den hartelijken dank voor de gedane OPERATIE aan het linker oog; daar ik, in den ouderdom van 78 jaren, ongeveer vijf jaren met blindheid ben gestraft geweest, door eene gelukkige en spoedige kunstbewerking door den WelEdelen Heer Ridder CHRISTIAEN ben geholpen en, Goddank! mijn gezigt heeft weder gegeven, niet uit zucht, maar uit menschlievendheid heeft de WelEdele Heer CHRISTIAEN deze kunstbewerking gratis aan mij betoond.

GRONINGEN, 3 December 1845.

D. H. KISCH,
geboren te *Groningen*.

DANKBETUIGING.

De ondergeteekende, KLAAS JANS TIMMER, van beroep Arbeider, woonachtig te *Sauwerd*, gelogeerd bij den Kastelein GRAALMAN, in de Nieuwe Boteringestraat, meent door deze zijnen opregten en onuitsprekelijken DANK te moeten uiten aan den Edelen Heer, den Ridder CHRISTIAEN, door deze ijverige en kundige man mijn KIND, dat blind geboren was, en nimmer de heerlijkheid en het schoone van deze aarde heeft aanschouwd, op den 15den November 1845 heeft geopereerd, en het zoo edele zintuig, het gezigt, heeft wedergegeven, zoodat het nu sedert eene maand alles zien en behoorlijk onderscheiden kan. En daar deze edele menschenvriend en helper van zoo vele lijders dit alles gratis heeft verrigt, zoo meent de ondergeteekende het tot zijnen duursten pligt te rekenen, deze edele en groote daad door deze publiek te maken.

GRONINGEN, 15 December 1845.

K. J. TIMMER.

Een Apothekersbediende

wordt er, op Mei of vroeger, gevraagd bij F. RINSMA, Apotheker en Chemist te *Groningen*. BRIEVEN FRANKO.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.

BIJVOEGSEL, beh. tot de GRONINGER COURANT, van Dingsdag, 16 December 1845.

Rekenkamer verantwoord, en ten overstaan van twee leden der Kamer vernietigd; zullende opvolgelijk van het bedrag der uitgifte en vernietiging dier biljetten aankondiging in de *Staats Courant* worden gedaan

Art. 8. De krachtens deze wet uit te geven muntbiljetten moeten, tot op het tijdstip voor hunne intrekking vast te stellen, door ieder als wettig betalingsmiddel, gelijk staande met contante specie, worden aangenomen voor de sommen daarin uitgedrukt.

Hij, die muntbiljetten nagemaakt, vervalscht of misdadig in omloop gebragt of ingevoerd zal hebben, wordt gestraft met *altijddurenden* dwangarbeid, en, bij verzachtende omstandigheden, met *tijdelijken* dwangarbeid, voor zooverre de straf in de provincie Limburg wordt uitgesproken, en in de overige provinciën van het Rijk met de straffen, welke den altijddurenden of tijdelijken dwangarbeid vervangen.

Art. 9. De muntbiljetten, welke binnen twee jaren na den tot *derzelver* intrekking vast te stellen termijn daartoe niet worden aangeboden, zijn verjaard.

Art. 10. Geene der Nederlandsche muntspeciën, naar de wet van den 28sten Sept. 1816 (*Staatsblad* no. 50) en volgende wetten geslagen, worden in 's Rijks schatkist aangenomen, wanneer dezelve eenigzins gealtereerd, en alzoo vervalscht, verminkt, besnoeid of uiterlijk geschonden mogten zijn, en zal niemand gehouden wezen *dusdanige* gealtereerde, vervalschte, verminkte, besnoeide of geschondene munten te ontvangen.

Wij behouden Ons voor, om de in dit artikel vermelde bepalingen, op de tijdstippen daartoe geschikt, ook tijdelijk te doen toepassen op sommige der daarvoor vatbare, in art. 1 bedoelde, zilveren munten.

Art. 11. De nieuwe muntspeciën of zoodanige der oude, waaromtrent van het voorbehoud, in de slotbepaling van het vorige artikel vervat, door ons is gebruik gemaakt, in gealtereerden, vervalschten, verminkten, besnoeiden of geschonden toestand aan de landskantoren wordende aangeboden, kunnen aldaar aangehouden, en na het afgeven van bewijs der aanhouding aan Raden en Generaalmeesteren van de Munt worden opgezonden, om, na onderzoek of, een uitspraak dat dezelve zich werkelijk in zoodanigen toestand bevinden, te worden doorgesneden, en alzoo aan de aanbieders te worden terug gegeven.

Lasten en bevelen, enz.

Van den 12*den*. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden is ontvangen eene missive van Z. Exc. den minister van financiën, strekkende ten geleide van eenige staten betrekkelijk de scheepvaart over 1844, en de staten van in-, uit- en doorvoer over 1843 en 1844.

Nog is ontvangen eene missive van denzelfden minister, ten geleide van een' staat, inhoudende den uitslag der vrijwillige leening en bijdragen. Daaruit blijkt, dat van de geheele leening van 127 millioenen op dit oogenblik slechts 63 duizend guldens achterstallig zijn.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp van wet *tot vervanging der schatkistbiljetten*, hetwelk, nadat eenige leden daarover het woord gevoerd en het ontwerp door Z. Exc. den minister van financiën was verdedigd, is *afgestemd* met eene meerderheid van 34 tegen 21 stemmen, zoodat Z. M. eerbiedig zal worden verzocht, het in nadere overweging te nemen.

Voor hebben gestemd de heeren *den Tex*, *Gevers*, *van Bleyswijk*, *Timmers Verhoeven*, *Hooft*, *van Naamen*, *Verwey-Méjan*, *van Akerlaken*, *van Goltstein*, *Menso*, *Corver-Hooft*, *Byleveld*, *Faber van Riemsdijk*, *Corneli*, *van Rijckevorsel*, *Schooneveld*, *Backer*, *de Monchy*, *Boreel*, *van Leeuwen* en de Voorzitter.

— Meermalen is het gerucht verspreid, dat de minister van binnenlandsche zaken, de heer *Schimmelpenninck*, zou aftreden. Dat gerucht is ook in de laatste dagen al meer en meer in omloop gekomen. Men heeft reden, om het daarvoor te houden, dat het thans niet van grond ontbloot is. Men wil weten, dat de aftreding des ministers in het begin van het volgend jaar zal plaats hebben.

— Gisteren is alhier tijding ontvangen, dat de dijk van den Nieuwlandschenpolder, aan den Hoek van Holland, gedurende den hevigen storm van den vorigen nacht, bezweken is. De burgemeester der hofstad heeft zich, in zijne betrekking van dijkgraaf van Delfland, terstond naar de plaats des ongeluks begeven.

— *Men* heeft gezegd en de Kamper-Courant heeft gemeld, dat met den 1sten Januarij e.k. de juris doctores, na hunne promotie aan de akademiën, zouden onderworpen worden aan een staats-examen. Ik kan u verzekeren, dat dit berigt, hetwelk op eenen algemeene maatregel schijnt te doelen, ongegrond is. (Handelsblad.)

— Door de policie is onlangs te Leiden eene vrouw, als dame gekleed en T. M. genoemd, gearresteerd. Zij zoude niet minder dan tweeënzeventig diefstallen hebben gepleegd. Te Amsterdam, werwaarts zij getransporteerd zoude zijn, moet zij reeds onderscheidene verhooren ondergaan hebben.

— Werd dezer dagen de vleijende onderscheiding vermeld, welke mej. Toussaint, Neêrlands begaafde romanschrijfster, van de zijde van Zwedens Koning is te beurt gevallen, men verneemt, dat het dien Vorst behaagd heeft, mede eene gouden medaille toe te kennen met H. D. beeldtenis en toepasselijk opschrift aan den heer mr. E. G. Lagemans, als uitgever van eene in het Hoogduitsch vertaalde keurlezing uit beroemde Hollandsche kanselreden, in 1844 bij den boekhandelaar P. H. Noordendorp alhier in het licht gegeven en buiten 's lands met veel belangstelling ontvangen.

Van den 13*den*. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden heeft de centrale afdeeling verslag gedaan op het ontwerp van wet betrekkelijk de gelden voor uitlozing in Staats-Vlaanderen.

Vervolgens is beraadslaagd: 1) Over het ontwerp tot verhooging der subsidiën van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds van 1845, hetwelk is aangenomen met eene meerderheid van 52 tegen 2 stemmen. Tegen hebben gestemd de heeren van Panhuys en Gouverneur.

2) Over dat tot nadere vaststelling der begrooting van de Nationale Schuld over 1845, hetwelk met algemeene stemmen is aangenomen.

Daarna is de zitting tot Dingsdag opgeheven.

UTRECHT, 10 December.

Heden is een detachement van 25 man infanterie, onder het geleide van een' officier, uitgetrokken naar het dorp Vechten, ten einde de ongeregeldheden, welke door een aantal gravers op de bezaande landen gepleegd worden, te keer te gaan. Men verhaalt, dat een 80tal personen op de Burgt, behoorende aan mevr. *van Tuyll*, een akkerland hebben omgegraven, om beenderen te vinden, ten einde zich zoo een sober winstje te verschaffen. Een paar lieden zijn gevat en voorshands in een bakhuis opgesloten!

NIJMEGEN, 12 December.

Men verneemt, dat bij het algemeene bestuur beraadslagingen aanhangig zijn, om de veeartsenijkundige praktijk bij uitsluiting aan de veeartsen, afkomstig uit 's Rijks veeartsenijschool te Utrecht, over te laten, en die bij eene wet aan alle onbevoegden te verbieden. Het is in het belang van den veestapel alleszins wenschelijk, dat eenmaal aan eene onbevoegde uitoefening der geneeskunde van het vee, op eene krachtdadige wijze, paal en perk gesteld worde, vooral nadat men zich verblijden mag in het bezit van alleszins bekwame en geschikte veeartsen, die te Utrecht een wetenschappelijk onderwijs genoten hebben.

[Dit berigt uit de Nijmeegsche Courant verheugt ons; altijd in de veronderstelling, dat ieder, onverschillig waar hij zijne kundigheden moge hebben verkregen, tot een examen zal worden toegelaten, dat hem dezelfde regten kan doen verwerven, als de kweekelingen der Utrechtsche school genieten.]

ROTTERDAM, 12 December.

Ten gevolge van den hevigen N. W. wind stond gisteren avond laat en een gedeelte van den nacht bijna de geheele buitenstad onder water, waardoor waarschijnlijk weder, even als bij den vorigen hoogen vloed, veel schade aan onderscheidene koopmansgoederen, die in de pakhuizen opgeladen zullen zijn geweest, zal toegebragt zijn. Een paar boomen binnen deze stad zijn mede ten gevolge van den hevigen wind omgewaaid.

Een meisje, zijnde de dochter van O...., moet ook gisteren avond, op West-Nieuwland zich bevindende, door den wind zijn opgenomen, en in het water, zonder dat haar de noodige hulp kon worden toegebragt, haar jeugdig leven verloren hebben.

LEEUWARDEN, 13 December.

Zoo even vernemen wij, dat zich op eene zathe en landen van den heer *G. Andreae*, alhier woonachtig, welke gelegen is onder den dorpe St. Nicolaasga in de Grietenij Doniawerstal, de longziekte onder het rundvee heeft geopenbaard. Gelukkig mag de ondervinding van vroegere dagen ons gerust stellen omtrent het gevaar van verbreiding dezer vreesselijke ramp, en ons het vertrouwen inboezemen, dat even als toen door de krachtdadige maatregelen van wege het provinciaal bestuur genomen, de ziekte in hare eerste ontwikkeling zal worden bedwongen en gestuit.

GRONINGEN, 15 December.

De buitengewone inzameling d.d. 10den en 11den j.l., bij de leden der Ned. Hervormde Gemeente ten behoeve der Diakenie, heeft opgebragt eene som van *f* 4206—17, zijnde er later nog ingekomen eene som van *f* 13—00.

Wanneer wij nagaan, dat de *buitengewone* inzameling wegens de strenge koude in het begin van 1841 door diakenen *langs de huizen der ingezetenen* gehouden, eene som van *f* 2254—35 beliep; daarbij op het oog houden hoe veel, er reeds op zoo vele onderscheidene wijzen is gegeven — dan kan men de steeds klimmende liefdadigheid der gemeente niet genoeg toejuichen, die steeds geeft naar mate van de behoefte, welke in dezen winter dringend za zijn. Zoo wij echter letten op het beginsel dezer Diakenie, om zich, zoo eenigzins mogelijk, zonder buitengewone inzamelingen of inschrijvingen te redden, zoodat zij zelfs in den vorigen winter zonder dezelve, alleen door de vermeerdering der gewone gaven der gemeente hare buitengewone uitgaven bestreed; dan bestaan er onzes inziens alle reden om te kunnen vertrouwen, dat deze inzameling zal beantwoorden aan het doel, hetwelk de Diakenie zich voorstelde, t. w. om in staat te zijn, om op geregelde wijze voor de buitengewone behoeften van hare armen in dezen geheelen winter te zorgen, en om zich overtuigd te houden, dat de welgemeende dank der Diakenen op het kerkbriefje der gemeente voor deze buitengewone giften betuigd, hen meer en meer zal aanmoedigen zich voortdurend te beijveren, om op de meest doelmatige en zuinige wijze de aan hen toevertrouwde armen te verzorgen.

— Wij zijn van eene goede zijde onderrigt, dat de deelneming in het te geven *Muzijkfeest*, op den tweeden kersdag aanstaande, weder, even als in de beide vorige jaren, algemeene goedkeuring en deelneming vindt, waardoor op nieuw wordt bewezen, dat het beschaafde publiek van Groningen steeds gaarne zijne offers brengt ter bevordering van de schoone kunsten en der Christelijke weldadigheid. Blijkens het *Programma*, zullen door het talrijke en uitgelezen zangkoor, verschillende schoone kooren met solo's, als van onzen beroemden VAN BREE, den begaafden SEIDEL en eenige koralen, door den ervaren WERNER keurig voor vier stemmen gesteld, worden uitgevoerd. Ook mag men van onzen verdienstelijken organist HAUFF en het zoo uitgelezen muzijkkorps der Groninger Schutterij schoone muzikale voortbrengselen verwachten.

Wij stellen ons alzoo een paar heerlijke feesturen voor, die een dubbel genot zullen opleveren. Mogt het weder gunstig zijn, opdat ook vele beminnaars der schoone kunsten te lande in de gelegenheid worden gesteld, dit eigenaardig en voortreffelijk feest ook bij te wonen!

— Het stormachtige weder, 't welk hier sedert eenige dagen geheerscht heeft, heeft ten gevolge gehad, dat j.l. Donderdag avond het water in het Reitdiep tot zulk eene buitengewone hoogte is opgevoerd, dat daardoor de lagere gedeelten der stad, aan dat diep gelegen, geheel en al zijn onder water gezet, terwijl het water met zulk een geweld binnenstroomde, dat men moeite had om de in de haven liggende schepen tegen losslaan te beveiligen. Behalve, dat het water in vele woningen is binnengedrongen, zijn er geene onheilen te betreuren en is geene buitengewone schade ontstaan; echter hebben de buitenpolders langs het Reitdiep en ook de Pansert algemeen last van overloop gehad.

Wij hebben het genoegen te kunnen berigten, dat het ontwerp van het contract, houdende de voorwaarden, waarop de heeren BALKEMA en COMP. aangenomen hebben de door hen verlangde concessie van spoorwegen en kanalen te aanvaarden, bij besluit van Z. M. den Koning van den 9den dezer, no. 10, is goedgekeurd. Voorts vernemen wij, dat, ten einde zoo spoedig mogelijk werk te verschaffen aan de arbeidende klasse, reeds op heden een aanvang is gemaakt met het verdiepen en verbreeden van de Beilervaart, en dat, in afwachting van de vestiging van een bestuur over de op te rigten naamlooze maatschappij, welke den naam zal dragen van „Noord-Nederlandsche Spoorweg- en Kanaalmaatschappij, tot verbinding van Nederland met Hanover," de directie over de onderneming in Nederland voorloopig is opgedragen aan Z. Exc. den heer Staatsraad, Gouverneur van de Provincie Drenthe, als president, en aan de heeren baron DE VOS VAN STEENWIJK, op den huize Havixhorst, baron VAN ITTERSUM, Directeur van het Postkantoor te Groningen, en CASTILLON DU PORTAIL te Brussel.

Het Contract luidt als volgt:

Tusschen Hunne Exc. de ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, als daartoe gemagtigd bij Koninklijk besluit van den 9den December 1845, no. 10, ter eenre, en den Heer SIJBRAND HARKES BALKEMA, wonende te Delfzijl, voor zijne firma S. H. BALKEMA en COMP., ter andere zijde is overeengekomen als volgt:

Art. 1. Aan den Heer SYBRAND HARKES BALKEMA, wonende te Delfzijl, voor zijne firma S. H. BALKEMA en COMP., wordt concessie verleend tot aanleg en exploitatie:

Vooreerst, van een' ijzeren spoorweg in de provinciën Overijssel, Drenthe en Groningen, in verbinding met den Overijsselschen spoorweg en de Oostvriesche grenzen, uitgaande van Zwolle, langs den regter-oever van het Zwarte water, langs Hasselt en Zwartsluis, naar Meppel; van dáár op Assen en van die stad, tusschen de Schuiten- en Hoornsche-diepen, over de hoogten van Helpman, naar Groningen en vervolgens tot de vesting Delfzijl, langs en ten noorden van het Damsterdiep, over Bedum, Middelstum, Loppersum en Appingedam.

Ten andere, van eenen zijtak, uitgaande van zoodanig punt van den hiervoren genoemden weg van af de stad Groningen, als nader door de Regering zal worden bepaald, over of langs Winschoten en de Langakker- of Nieuwe Schans, naar de Oostvriesche grenzen.

Art. 2. Indien de Regering er toe besluiten mogt, om den aanleg van zijtakken, van de hiervoren gemelde wegen uitgaande, te concessioneren, zal, voor zooveel die wegen zich alleen door de provinciën *Groningen* en *Drenthe* mogten uitstrekken, voor dien aanleg aan de tegenwoordige concessionarissen de voorkeur worden gegeven, op zoodanige voorwaarden, als welke, bij weigering van dezelve, eerst later aan anderen zouden worden toegestaan.

Art. 3. De concessionaris zal gehouden zijn, binnen veertien dagen na het sluiten dezer overeenkomst, een' borgtogt te stellen van vijfmaal honderd duizend guldens, in Nederlandsche munt of in Nederlandsche effecten, berekend naar den beursprijs van den dag.

Deze waarde zal worden gedeponeerd op een der lands kantoren, hetwelk daartoe door de Regering zal worden aangewezen.

In de terug betaling van twee vijfde gedeelten zal worden voorzien, zoodra de werken aan de hiervoren genoemde spoorwegen tot de helft zullen zijn gevorderd, op eene verklaring van den Ingenieur van den Waterstaat, welke van Regeringswege met het toezigt over de uitvoering dier werken zal worden belast.

Een ander vijfde gedeelte zal ten kantore voornoemd blijven berusten, tot op het tijdstip, waarop de wegen geheel zullen zijn voltooid en in exploitatie gebragt. De twee overige vijfde gedeelten zullen worden terug gegeven, wanneer de in art. 44 van deze overeenkomst vermelde kanalen geheel afgewerkt en voor de vaart over derzelver geheele uitgestrektheid geopend zullen zijn.

Art. 4. De werken en constructiën aan den weg van Zwolle naar Delfzijl, en van den zijtak tot en met Winschoten, zullen vóór het einde van het jaar 1849 moeten zijn voltooid, in diervoege, dat na dat tijdvak die wegen over derzelver geheele lengte in exploitatie kunnen worden gebragt.

Het gedeelte van den zijtak tusschen Winschoten en de Oostvriesche grenzen zal moeten voltooid zijn en geëxploiteerd kunnen worden binnen den tijd van twee jaren, nadat het punt van aansluiting, op de grenzen, tusschen de wederzijdsche Regeringen zal zijn geregeld.

Art. 5. Aan den concessionaris zal geene verlenging van dien termijn worden toegestaan, dan om het oponthoud op te wegen en te vergoeden, hetwelk door de onteigening der benoodigde gronden mogt worden veroorzaakt, mits die onteigening op de geheele uitgestrektheid der wegen met allen spoed worde ondernomen en voortgezet, waartoe de Regering hare medewerking zal verleenen.

Art. 6. Bij gebreke eener stipte naleving van de bepalingen van art. 4, of bijaldien de werken bij het einde van het tweede jaar, aanvang nemende met de dagteekening van deze overeenkomst, niet tot de helft mogten zijn gevorderd, zal de tegenwoordige concessie van zelve zijn vervallen en het in art. 3 bedoelde gedeelte van het waarborgskapitaal, ten bedrage van *f* 300,000, zijn verbeurd.

In zoodanig geval behoudt de Regering zich voor, om door onpartijdige schatters, van wederzijden te benoemen, te doen constateren alle door den concessionaris tot den aanleg gedane uitgaven, en den weg en zijtak, in den staat waarin zij alsdan zullen zijn, met een rabat van 10 ten honderd van de geconstateerde uitgaven te naasten en op alsdan nader te bepalen voorwaarden aan andere concessionarissen over te dragen.

Art. 7. De exploitatie van de in art. 1 omschrevene *spoorwegen* wordt aan den concessionaris verleend voor een tijdvak van vijftig jaren, aanvang nemende met den 1sten Januarij 1850, of een jaar nadat de exploitatie over den geheelen weg en zijtak zal zijn begonnen, indien dit vóór gezegde dagteekening het geval mogt zijn.

Art. 8. Na het verstrijken van dien termijn heeft de Regering de bevoegdheid, om zich in het bezit van den weg en zijtak en van derzelver materiëel te stellen en den eigendom van dat alles te verkrijgen tegen uitkeering van de hoofdsom, welke de aanleg van het onroerende des wegs en zijtaks zal hebben gekost, en van de gelden, welke, met voorkennis en goedkeuring der Regering, tot verbetering daarvan mogten zijn aangewend.

De voorzegde kosten van aanleg zullen tot dat einde bij de voltooijing van al de werken behoorlijk worden geconstateerd en daarvan proces-verbaal opgemaakt.

Van het roerende zullen onder die overneming worden begrepen de voorhandene locomotieven en rijtuigen van verschillenden aard, tot vervoer van personen en goederen dienende, mits zich die voorwerpen in gelijken goeden staat als bij derzelver aankoop of aanschaffing bevinden. Het verdere materiëel zal worden overgenomen voor eenen prijs, bij wederzijdsche taxatie te bepalen.

De Regering, van deze bevoegdheid willende gebruik maken, zal gehouden zijn, ten minste een jaar vóór het verstrijken van den termijn, waarvoor de concessie is verleend, van dit voornemen bij geregtelijke acte kennis te geven, bij gemis van welke kennisgeving de concessie telkens van regtswege zal geacht worden, voor een nieuw tijdvak van 25 jaren en onder volkomen gelijke verpligting en voorwaarden verlengd te zijn.

Art. 9. De concessionaris onderwerpt zich aan de algemeene wetten en verordeningen, mitsgaders aan de bijzondere reglementen, op het stuk der spoorwegen bestaande of uit te vaardigen.

Art. 10. Voor het toezigt en het beheer over den aanleg en de exploitatie van de voorschrevene spoorwegen zal jaarlijks door den concessionaris eene uitkeering aan het Rijk plaats hebben, waarvan het maximum per jaar op drie vierde per mille van de kapitalen, voor die ondernemingen bestemd, wordt bepaald.

Bijaldien de concessionaris in gebreke bleef, de hierboven bedoelde uitkeering ten bepaalden tijden aan het aan te wijzen kantoor te storten, zal de Regering de bevoegdheid hebben, dezelve, even als eene gewone belasting, ten laste van den concessionaris te doen innen.

Art. 11. Alle onkosten en regten hoe ook genaamd, waartoe het verleenen der concessie en het aangaan der overeenkomst aanleiding geeft, benevens alle andere onkosten en vergoedingen, voortspruitende uit den aanleg en de exploitatie der aan den concessionaris geconcessioneerde spoorwegen, komen ten laste van laatstgenoemden.

Art. 12. Op de spoorwegen, door den concessionaris krachtens deze overeenkomst aan te leggen, zullen geene tollen of buitengewone belastingen kunnen gevorderd worden.

De concessionaris is niet te min gehouden tot de voldoening der gewone grond- en personele belastingen, regt van patent, polder- en dijklasten, molengelden enz.

Art. 13. De rigting aan den weg en zijtak, tusschen de in art. 1 bepaalde punten, bij derzelver aanleg te geven, zal door de Regering worden vastgesteld.

Binnen zes maanden na de dagteekening dezer overeenkomst zal door den concessionaris aan de goedkeuring van het Departement van Binnenlandsche Zaken worden onderworpen een plan en profilteekening, op de schaal van 1 á 5000, aangevende de ontworpene rigtingen, hoogten en hellingen van de aan te leggen spoorwegen, benevens eenige dwarsprofillen, alles vergezeld van eene voorloopige beschrijving van de aan te leggen kunstwerken, stationsinrigtingen enz.

De ontwerpen van die werken, welke binnen den zoogenaamden verboden kring van verdedingswerken worden uitgevoerd, zullen daarenboven afzonderlijk aan de beoordeeling van het Departement van Oorlog moeten worden onderworpen.

Nadat deze voorloopige plans zullen zijn goedgekeurd, zullen achtervolgens de uitgewerkte plans, teekeningen en bestekken van al de aan te leggen werken mede aan de goedkeuring van het Departement van Binnenlandsche Zaken worden onderworpen; zullende aan de uitvoering de hand niet mogen worden gelegd alvorens die goedkeuring zal zijn verkregen.

Bij die uitvoering zullen de voorschriften van het Departement van Binnenlandsche Zaken, omtrent het bezigen van Nederlandsche arbeiders bij 's Rijks werken, moeten worden nageleefd.

De plans en de afmetingen eenmaal vastgesteld zijnde, mogen daarin geene veranderingen buiten voorkennis van het Departement van Binnenlandsche Zaken worden gebragt.

Art. 14. De uitvoering der werken zal geschieden onder toezigt van een Ingenieur van den Waterstaat.

Art. 15. De vereeniging van de geconcessioneerde spoorwegen met den Overijsselschen spoorweg te Zwolle en met eenen spoorweg in Oostvriesland, zal van wege de Regering worden bevorderd.

Art. 16. De concessionaris is verpligt, de communicatiën van alle wegen, rivieren, kanalen, vaarten en uitwateringen, die door de aan te leggen spoorwegen doorsneden worden, zooveel mogelijk te herstellen en de werken, daartoe door hem aangelegd, in voldoenden staat te onderhouden.

Wanneer door het Rijk werken van publiek nut aangelegd worden, die met de geconcessioneerde spoorwegen in aanraking komen, of wanneer daartoe autorisatie verleend wordt, is de concessionaris verpligt, de uitvoering dezer werken toe te laten.

Indien de Regering er evenzeer toe mogt besluiten, andere spoorwegen aan te leggen of te doen aanleggen, die aan de spoorwegen van den concessionaris mogten aansluiten of dezelve doorsnijden, zal de concessionaris die aansluiting en doorsnijding moeten gedoogen en de Regering alleen verpligt zijn te zorgen, dat de werken, daartoe vereischt, even zeer als die hiervoren bedoeld, worden uitgevoerd, zonder de exploitatie of de dienst op de wegen van den concessionaris te belemmeren of te hinderen.

De kosten van uitvoering van veranderingen der bestaande verdedidings-werken, welke, ten gevolge van den aanleg van den spoorweg en zijtak, door het Departement van Oorlog noodig zouden kunnen worden geoordeeld, zullen komen ten laste van den concessionaris en door hem moeten worden voldaan.

Art. 17. De hoofd afmetingen van de aan te leggen spoorwegen worden bepaald, als volgt:

De wijdte van het spoor in dier voege als zulks is bepaald bij Koninklijk besluit van den 8 October 1845, no. 68, of zoo als hetzelve later mogt worden vastgesteld.

De breedte van den kruin der aardebaan minstens 8 ellen.

De glooijingen minstens $1\frac{1}{2}$ à 2 maal de hoogte in aanleg, naar mate van de soort der gronden en der plaatselijke gesteldheid.

Buiten de stations moeten de regte rigtingen met elkander worden vereenigd door cirkelbogen van minstens 1200 ellen straal; slechts in bijzondere gevallen zullen die stralen tot 500 ellen mogen verminderd worden.

De bogten mogen in het algemeen niet anders dan in de horizontale gedeelten der spoorwegen worden aangelegd.

Bij alle rijzingen en dalingen moet minstens eene lengte van 80 ellen horizontaal zijn.

De spoorstaven zullen, op doorgaande strekhouten gelegd, minstens vijfentwintig Nederl. ponden per strekkende el wegen.

Art. 18. Bij steile hellingen moeten, hetzij aan den spoorweg, hetzij aan de rijtuigen, de noodige inrigtingen tot het voorkomen van ongelukken gemaakt worden.

Op alle bruggen, alsmede op die plaatsen, alwaar de glooijingen door kaai- en keermuren vervangen worden, zullen, aan de binnenzijden der spooren, zoogenaamde keerbalken (contrerails) worden gelegd, om het uitloopen der locomotieven en wagens te verhoeden.

De spoorwegen moeten behoorlijk afgescheiden worden door slooten, hekken of andere afscheidingen, naar den aard der plaatselijke gesteldheid.

Art. 19. Ter plaatse waar andere wegen de spoorwegen zullen moeten doorsnijden, mogen de spoorstaven slechts 3 duimen boven of beneden de oppervlakte van deze wegen gelegd worden, en tevens zoodanig moeten ingerigt zijn, dat zij aan de passagie geen hinder toebrengen.

Alle deze wegen moeten ter wederzijden der spoorwegen door hekken gesloten gehouden worden, voor zooveel zulks door de Regering noodzakelijk wordt geacht.

De afsluitingshekken zullen naar de landzijde, en niet naar de spoorwegzijde, opendraaijen.

Bij elk der hier bedoelde afsluitingen zal een wachter, op kosten van den concessionaris, worden geplaatst.

Art. 20. Bijaldien de concessionaris verlangt, aanvankelijk slechts een enkel spoor te leggen, alsdan zullen, met overleg van het Departement van Binnenlandsche Zaken, de noodige wisselplaatsen worden gemaakt, waarvan de gezamenlijke lengte op ongeveer een tiende van den geheelen afstand tusschen de eindstations wordt bepaald.

De vaste bruggen moeten overal van dubbel spoor worden ingerigt.

Voor de beweegbare bruggen zal van deze bepaling in sommige gevallen, onder goedkeuring van het Departement van Binnenlandsche Zaken, kunnen afgeweken worden.

Alle beweegbare bruggen en spoorwisselingen moeten met zelf-werkende seinen worden voorzien.

De beweegbare bruggen, welke in den spoorweg worden gebouwd, moeten kunnen worden geopend en, voor zooveel zulks met de belangen der scheepvaart zal zijn overeen te brengen, worden geplaatst:

a. Voor zooveel betreft het gedeelte wegs tusschen *Zwolle* en *Meppel*, aan de zijde van eerstgenoemde stad.

b. Voor zooveel aangaat de andere gedeelten van den weg, aan de zijde van de vesting Groningen.

Art. 21. Langs de geheele lijn moeten overal, onder goedkeuring van het Departement van Binnenlandsche Zaken, de noodige inrigtingen worden gemaakt tot het geven van dag- en nachtseinen.

Art. 22. De Regering zal de bevoegdheid hebben om, voor eigen gebruik en op eigen kosten, Electro-Magnetische Telegraphen langs de geconcessioneerde spoorwegen op te rigten en in werking te houden.

De concessionaris is verpligt, haar daartoe de noodige terreinen kosteloos af te staan, zoowel voor de telegraphen zelve, als voor de kleine gebouwen, die bij zoodanige inrigtingen zullen vereischt worden.

De ambtenaren bij deze telegraphen zullen kosteloos in de wagens van de onderneming worden vervoerd, en de geheele telegraaph-inrigting, met al hetgeen daaatoe behoort, door de beambten der onderneming op gelijke wijze worden bewaakt, als voor hare eigendommen plaats heeft.

Art. 23. De gebouwen, bestemd tot de ontvangst van reizigers, moeten bij de steden van steen worden gebouwd, voor zoo verre zulks niet mogt strijden met de bepalingen van de wet van 16 November 1814 (Staatsblad no. 106), omtrent het bouwen van woningen enz. in den omtrek van vestingen.

Art. 24. De onderneming is verpligt, op alle hare stations de waggons van andere spoorweg-ondernemingen te ontvangen, om dezelve over den spoorweg of langs de zijtakken te vervoeren, volgens nadere onderling te maken overeenkomsten en onder wederzijdsche verpligting van die ondernemingen.

Mogten de belanghebbenden zich omtrent de te sluiten overeenkomsten niet kunnen verstaan, alsdan zal de Regering, na partijen te hebben gehoord, in billijkheid een reglement en tarief vaststellen, waarnaar de respectieve ondernemingen zich zullen hebben te gedragen.

De locomotieven en waggons, die het Departement van Oorlog nu of later voor deszelfs rekening mogt willen aankoopen of doen vervaardigen, om te dienen voor militair gebruik, zal de onderneming op de geconcessioneerde wegen moeten toelaten, tegen betaling van een met overleg van de Regering vast te stellen regt; van die locomotieven en waggons zal van de zijde van het Departement van Oorlog geen gebruik worden gemaakt, dan met inachtneming van de algemeene belangen, met opzigt tot het gewoon verkeer, en zonder de exploitatie of de dienst op de wegen te belemmeren of te hinderen.

De hiervoren bedoelde uitsluitend *militaire* treinen zullen onder de leiding van een militair personeel worden gesteld.

Art. 25. Na de volledige voltooijing der werken zal de concessionaris doen opmaken een kadastraal plan der aangelegde werken op de schaal van 1 a 2500, benevens eenen beschrijvenden staat met bijgevoegde teekeningen van al de locomotieven, de rijtuigen, werktuigen, bruggen, duikers, gebouwen en andere kunstwerken, welke ten gevolge van de tegenwoordige concessie zijn vervaardigd, en zal een exemplaar dier stukken, behoorlijk gewaarmerkt, in de archieven van het Departement van Binnenlandsche Zaken worden opgenomen en bewaard.

Art. 26. Naar mate eenige gedeelten der aan te leggen spoorwegen zoodanig zullen zijn afgewerkt, dat dezelve in exploitatie kunnen gebragt worden, zullen dezelve door één of meer daartoe door de Regering te delegueren Commissarissen worden opgenomen en het proces-verbaal van receptie aan de goedkeuring van het Departement van Binnenlandsche Zaken worden overgelegd.

Eerst na deze goedkeuring zal de Maatschappij de bevoegdheid hebben, de bedoelde gedeelten in exploitatie te brengen.

Op gelijke wijze zal, na de geheele voltooijing van al de wegen der Maatschappij, eene algemeene opneming derzelve plaats hebben, en na de goedkeuring van het deswege op te maken finale proces-verbaal van receptie zal de weg eerst als geheel voltooid worden beschouwd.

De teruggave van het volgens art. 3 ingehoudene derde vijfde gedeelte van het waarborgs-kapitaal zal, na de goedkeuring van het hier bedoelde proces-verbaal, aan de onderneming geschieden, bijaldien het alsdan gebleken is, dat zij aan alle hare verpligtingen heeft voldaan.

Art. 27. De onderneming is verpligt, om de geconcessioneerde spoorwegen, met al hetgeen daartoe behoort, benevens het materiëel, de rij- en voertuigen enz. ten allen tijde in goeden staat te onderhouden. Zij is verpligt, de door de Regering te gelasten herstellingen of vernieuwingen binnen eenen te bepalen tijd te doen bewerkstelligen.

Mogt zij niet voldoen aan de uitnoodiging, daartoe gedaan, alsdan zal de Regering het regt hebben, daarin ten hare koste te voorzien.

In zoodanig geval is de Regering bevoegd, zich al de opbrengsten van den weg toe te eigenen, tot het bedrag der op haren specialen last uitgevoerde wèrken en leveranciën, benevens van 20 ten honderd daarenboven, tot schadevergoeding.

Art. 28. De Regering heeft het regt, ten allen tijde de vereischte opnemingen te doen verrigten, om zich van den staat der wegen en van het materiëel voor de exploitatie, met al hetgeen daartoe behoort, te verzekeren.

Indien de Regering oordeelt, dat het materiëel voor het vervoer onvoldoende is, om in de behoefte van eene geregelde dienst te voorzien, zal de onderneming gehouden zijn, hetzelve op last der Regering te vermeerderen.

Art. 29. De sein-reglementen moeten voor alle spoorwegen op dezelfde grondslagen gemaakt en aan de goedkeuring der Regering worden onderworpen.

Art. 30. De onderneming mag voor haar huishoudelijk beheer zoodanige reglementen maken, als zij voor haar belang dienstig zal oordeelen. Zij zal dezelve evenwel aan de Regering mededeelen, en voor zooveel zij op de belangen van het publiek of van derden van invloed kunnen zijn, of daarmede in aanraking mogten komen, aan hare goedkeuring onderwerpen.

Art. 31. De keuze van den persoon of personen, die met het onmiddellijk beheer over den aanleg en de exploitatie der spoorwegen zal of zullen worden belast, moet aan de goedkeuring der Regering worden onderworpen.

Indien zoodanige keuze niet mogt worden goedgekeurd, moeten daartoe andere personen worden voorgedragen.

Art. 32. Te Zwolle, Hasselt, Zwartsluis, Meppel, tusschen Ruinen en Hoogeveen, te Beilen, Assen, Zuidlaren, Groningen, Middelstum, Appingedam, Delfzijl en Winschoten, zullen stations worden opgerigt, voor op- en aflading van reizigers en goederen.

De overige tusschen-stations, welke nog mogten worden gevorderd, zullen door of van wege de Regering worden vastgesteld, na overleg met den concessionaris.

Art. 33. De treinen voor het vervoer van reizigers moeten gewoonlijk zamengesteld zijn uit rijtuigen van drie verschillende klassen, van welke bepaling niet zonder bijzondere autorisatie van het Departement van Binnenlandsche Zaken mag worden afgeweken.

De rijtuigen der eerste klassen moeten al het noodige gemak voor de reizigers aanbieden.

Die van de tweede klasse moeten overdekt en met glazen voorzien zijn.

De waggons der derde klasse moeten zitbanken hebben, overdekt zijn, en ten minsten tusschen den 1sten November en den 1sten April met schutkappen of gordijnen voorzien worden.

Alle rijtuigen moeten op veeren zijn en worden vervaardigd, volgens door het Departement van Binnenlandsche Zaken goed te keuren teekeningen.

De vrachtwagens, die in de personen-treinen worden medegevoerd, moeten op gelijke onderstellen als de waggons der derde klasse geplaatst zijn.

Art. 34. De locomotieven moeten zijn vervaardigd volgens de beste systema's, minstens op zes wielen, en voldoen aan al de voorwaarden van beproeving als anderszins, door de Regering voor te schrijven.

Art. 35. De uren van vertrek en het aantal treinen daags, benevens het maximum en minimum van derzelver snelheid, worden door de Regering op voordragt van de onderneming bepaald.

Art. 36. Bij interruptie van de dienst op de spoorwegen, wanneer die ten gevolge van nalatigheid der onderneming plaats heeft, kan de Regering onmiddellijk ten kosten der onderneming de noodige maatregelen nemen, om hierin voorloopig zooveel doenlijk te voorzien.

Bijaldien binnen drie maanden na den dag, waarop de voorloopige maatregelen zijn genomen, de onderneming niet genoegzaam heeft doen blijken, dat zij de noodige middelen bezit, om de exploitatie te hervatten en voort te zetten, en, zoo zij zulks werkelijk niet reeds gedaan heeft, zal de concessie geheel zijn vervallen en de weg met al hetgeen daartoe behoort aan den Staat vervallen.

Deze bepaling is van geene toepassing zoo de belemmering in de dienst het gevolg is van force majeure, buiten bereik der onderneming.

Art. 37. Alle rijks-, provinciale of plaatselijke ambtenaren, die door den aard hunner functiën geroepen zijn, om eenige daad van toezigt of van onderzoek uit te oefenen omtrent de nakoming door de onderneming of derzelver beambten der van toepassing zijnde wetten en verordeningen, of wel van de voorwaarden, waarop de concessie is verleend, moeten op de gronden en in de gebouwen, die tot de exploitatie worden gebezigd, ten allen tijde, op hunne eerste aanvrage, toegelaten worden en aan hen zoodanige inlichtingen medegedeeld worden, als zij tot het volbrengen van de op hen verstrekte lastgeving zullen behoeven of noodig achten.

Art. 38. Aan officieren of onderofficieren, daartoe door het Departement van oorlog gedesigneerd, zal gelegenheid moeten worden gegeven, om zich praktisch bekend te maken met al wat den spoorweg en het leiden van treinen enz. betreft, alles echter buiten kosten van de onderneming.

Art. 39. Aan den concessionaris wordt vergunning verleend, om, gedurende den tijd der concessie, het vervoer van personen, goederen, effecten, geldswaarde, paarden, rijtuigen en vee door stoomkracht te bewerkstelligen.

De concessionaris zal zich daarbij onderwerpen aan de, ter verzekering van de publieke veiligheid, bestaande of in het vervolg nog te maken bepalingen, zoowel omtrent het vervoer zelve, als omtrent het gebruik van de locomotieven en van het bij dezelve in dienst te stellen personeel.

Art. 40. In het belang der veenderijen en ontginningen zal de concessionaris verpligt zijn, in de twee eerste jaren der exploitatie, onder toezigt van een daartoe door de Regering te delegeren persoon, proeven te nemen van het stoken der locomotieven met turf van hoog veen gegraven.

Ingeval van het wél slagen dezer proeven, zal aan de onderneming, des verkiezende, zoodanige meest volledige vrijdom van den accijns op den turf, voor de exploitatie benoodigd, worden verleend, als de tegenwoordige of later uit te vaardigen wet op het gemelde accijnsmiddel zullen veroorloven.

Art. 41. Aan den concessionaris wordt vergund, om, gedurende den geheelen tijd der concessie, van het in art. 39 veroorloofde vervoer vrachtprijzen in te vorderen, overeenkomstig de tarieven, welke daarvoor door ons zullen worden vastgesteld.

Bij de vervaardiging van die tarieven zullen tot maatstaf worden genomen die, welke voor de exploitatie van den Rijn-Spoorweg, bij Koninklijke besluiten van den 8sten Julij 1844, no. 70, en den 25sten Mei 1845, no. 10, zijn gearresteerd. De bedoelde vrachtprijzen zullen in geen geval hooger zijn, dan bij die tarieven is vastgesteld, als wordende die prijzen tot maximum gesteld. Het blijft niettemin aan den concessionaris onverlet gelaten, de vrachtprijzen voor personen, goederen en andere voorwerpen, met voorkennis der Regering, zooveel te verlagen, als hij in het belang van de exploitatie dienstig zal oordeelen. Bijaldien eene verlaging op het tarief voor reizigers is toegestaan, mag hetzelve in geene drie maanden wederom verhoogd worden. Voor de vrachtgoederen en andere voorwerpen wordt die tijdstermijn op een jaar bepaald.

Van hare zijde is de Regering bij magte, indien dit door haar in het algemeen belang van Handel en Nijverheid noodzakelijk wordt geoordeeld, met betrekking tot koopmansgoederen eene vermindering van het voorgeschrevene tarief te gelasten.

Die vermindering kan echter buiten de vrijwillige toestemming van den concessionaris nimmer meer dan vijf-en-twintig ten honderd der verhouding van het bedoelde tarief bedragen.

Indien de Regering, in het belang van Handel en Nijverheid, eene nog grootere vermindering van het tarief van koopmansgoederen mogt willen bewerkstelligen, dan de concessionaris in het belang van de exploitatie geraden mogt achten, zal deze vermindering alleen het onderwerp kunnen zijn van onderhandelingen en nadere vrijwillige overeenkomst op dit punt, en, voor zooveel noodig, tegen te bedingen schadeloosstelling.

Art. 42. De concessionaris is verpligt, tot de overbrenging van marcherende troepen, krijgsmateriëel en andere militaire goederen, voor zooveel zulks met de gewone middelen zal kunnen geschieden, des gevorderd wordende, met een specialen trein. Voor zooveel in de tarieven, voor de exploitatie van den Rijn-Spoorweg vastgesteld en in art. 41 bedoeld, niet reeds de vrachtprijzen voor de overbrenging van militairen of marcherende troepen mogten zijn geregeld, zal die regeling nader door de zorg van de Regering met overleg van den concessionaris plaats hebben, en hij gehouden zijn, zich aan het deswege door de Regering vast te stellen tarief te houden en te gedragen.

Art. 43. Ten aanzien der brievenposterij is de onderneming aan dezelfde verpligtingen onderworpen, als alle andere ondernemers van openbare middelen van vervoer. Zij is buitendien verpligt tot het kosteloos vervoeren van de brieven en pakketten der genoemde administratie, benevens van den agent van derzelver overbrengst.

Hiertoe zal de onderneming gehouden zijn, dagelijks bij één der treinen, in elke rigting, ter keuze der Regering, een welsluitenden en genoegzaam ruimen koffer ter beschikking van de brievenposterij mede te voeren en daarbij eene geschikte zitplaats aan den conducteur, die de brievenmaal overbrengt, aanwijzen: overigens is de onderneming verpligt tot de schikkingen, welke de Regering in het voordeel van het vervoer der brievenmalen mogt noodig oordeelen.

Art 44. Aan den concessionaris van de hiervoren vermelde spoorwegen, SIJBRAND HARKES BALKEMA, voor zijne firma S. H. BALKEMA en COMP. wordt mede concessie verleend tot het uitvoeren en volbrengen van de ontworpene algemeene kanalisatie in de provincie Drenthe, bestaande in het verbeteren en aanleggen van de navolgende kanalen:

a. Het, na bekomene overdragt van de tegenwoordige eigenaren, *verbeteren der Hoogeveensche vaart, tot op geene mindere breedte en diepte, dan die van de Drentsche Hoofdvaart, en het dóórtrekken van dat vaarwater, langs Zwinderen, tot in de Emmer veenen, bij Abbing, met eenen zijtak naar Dalen en Coevorden;*

b. Het maken van een kanaal, uitgaande van het einde der Norgervaart, dóór de gemeenten Norg en Rhoden, naar het Leekstermeer, met eenen zijtak naar Norg en eenen zijtak naar de Schipsloot, bij Veenhuizen;

c. Het verbeteren der Beilervaart, tot op de breedte en diepte van de Drentsche Hoofdvaart, en het dóórtrekken van dat vaarwater van Beilen tot in het kanaal hierboven vermeld sub a, nadat de verbetering van de thans bestaande *Hoogeveenschevaart* zal zijn tot stand gebragt.

d. Het maken van een kanaal, gaande uit het bovenpand der Drentsche Hoofdvaart, te Assen, langs Rolde, Gieten, Gasselte, Borger, Exlo, Valthe en Weerdinge, tot in de genoemde Emmer veenen.

Art. 45. De aanleg dezer kanalen zal moeten geschieden overeenkomstig de projecten, daarvan bereids van wege de Regering, of het Provinciaal Bestuur van Drenthe opgemaakt, behoudens zoodanige wijzigingen in de daarbij geprojecteerde rigting en het aantal en de plaatsing der noodige bruggen, duikers, enz, als, op het voorstel van of na gehouden overleg met den concessionaris, door den Minister van Binnenlandsche Zaken, na verhoor van gezegd Provinciaal Bestuur, goedgekeurd en vastgesteld zullen worden, en met inachtneming van zoodanige voorwaarden, als onder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken bij de overdragt der Hoogeveensche vaart van de tegenwoordige eigenaren op den concessionaris zullen worden vastgesteld en als noodig geacht zullen worden, tot behoud van eenen voor de scheepvaart genoegzamen voorraad van water op laatstgemelde vaart en op de bestaande *Smildinger of Drentsche Hoofdvaart* en *Beilervaart*.

Die projecten zullen overeenkomstig de teekeningen en bestekken, door het Departement van Binnenlandsche Zaken goedgekeurd, worden uitgevoerd onder beheer van de Ingenieurs van den Waterstaat in de provincie Drenthe, en zulks, wat deze ambtenaren betreft, buiten kosten van den concessionaris, die echter verpligt is, te voorzien in de bezoldiging van zoodanig getal tijdelijke opzigters, als, voor het toezigt over de uitvoering der werken, door den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Drenthe zullen worden in dienst gesteld.

Indien de werken niet op prijstarief mogten worden uitgevoerd, maar in het openbaar of ondershands mogten worden aanbesteed, zal die besteding plaats hebben ten overstaan van den Hoofd-Ingenieur voornoemd; zullende zoodanige besteding, voor zooveel de kunde en soliditeit van de aannemers betreft, van de goedkeuring des Hoofd-Ingenieurs afhankelijk zijn.

Bij de uitvoering der werken zullen de voorschriften van het Departement van Binnenlandsche Zaken wegens het bezigen van Nederlandsche arbeiders bij 's Rijks werken moeten worden nageleefd.

Art. 46. De verbetering en aanleg van voormelde kanalen met alle daartoe behoorende werken zullen moeten geschieden en voltooid zijn binnen de termijnen, hieronder voor ieder derzelve vastgesteld, als:

1°. Het kanaal *a*, binnen twee jaren na dagteekening van deze overeenkomst van het *Meppelerdiep* tot het *Hoogeveen*, en binnen twee daaropvolgende jaren tot aan de *Emmer veenen.*

2°. het kanaal *b*, binnen twee jaren na dagteekening als voren;

3°. het kanaal *c*, binnen twee jaren na voltooijing van het kanaal La. *a*;

4°. het kanaal *d*, binnen zes jaren na dagteekening dezer overeenkomst.

Wanneer één dezer kanalen binnen den gestelden termijn niet mogt zijn voltooid, of indien de werken van één derzelve niet tot de helft mogten zijn gevorderd binnen de helft van dien termijn, zal de concessie tot het aanleggen derzelve zijn vervallen en het in het slot van art. 3 bedoelde twee vijfde gedeelte van het gestelde waarborgskapitaal van 500,000 gulden zijn verbeurd. In zoodanig geval behoudt de Regering zich vóór, om door onpartijdige schatters, van wederzijden te benoemen, te doen constateren al de door den concessionaris gedane uitgaven, en zal zij de bevoegdheid hebben, de kanalen, in den staat, waarin zij alsdan zullen zijn, met een rabat van 10 ten honderd van de geconstateerde uitgaven, te naasten, en, op alsdan nader te bepalen voorwaarden, aan andere concessionarissen over te dragen.

Art. 47. Aan den concessionaris zal geene verlenging van die termijnen worden toegestaan, dan voor de gevallen, in art. 5 voor den spoorweg bepaald.

Art. 48. Aan den concessionaris voornoemd wordt mede concessie verleend, om, uit de hoofdkanalen in art. 44 vermeld, te maken de navolgende zijtakken, als:

1°. *Uit het kanaal a.*

a. eenen zijtak langs *Oosterhesselen* naar *Zweelo;*

b. eenen zijtak van *Abbing*, langs *Schoonebeek* en *Nieuw-Schoonebeek*, naar de Hanoversche grenzen, na bekomene toestemming van het Hannoversche gouvernement tot het doortrekken van dat kanaal van de grenzen tot de *Eems* of het *Lingerkanaal;*

c. eenen zijtak naar *Sleen.*

2°. *Uit het kanaal b.*

eenen zijtak naar de Vriesche kanalen bij *Haulerwijk* of bij *Allardsoog*, ingeval van het treffen eener overeenkomst deswege met de betrokkene eigenaren van die wateren of kanalen.

3°. *Uit het kanaal c.*

eenen zijtak naar *Westerbork.*

4°. *Uit het kanaal d.*

a. eenen zijtak langs *Westdorp* naar de *Ellertsveldsche veenen;*

b. eenen zijtak naar *Roswinkel;*

c. eenen zijtak naar *Anlo.*

Deze concessie zal komen te vervallen, wanneer van dezelve geen gebruik mogt zijn gemaakt binnen den tijd van drie jaren na het voltooijen van elk der hoofdkanalen.

Art. 49. Indien tot het maken van één' of meer der zijtakken, in het vorige artikel vermeld, door den concessionaris mogt worden overgegaan, zal zulks geschieden onder toezigt van de Ingenieurs van 's Rijks Waterstaat in *Drenthe*, overeenkomstig projecten, door de Regering, na verhoor van het Bestuur der Provincie, goedgekeurd.

Art. 50. De concessionaris is verpligt, gedurende den duur zijner concessie de aangelegde kanalen door een' ieder vrijelijk te laten gebruiken, tegen betaling ten zijnen behoeve van *op-* of *af-*vaartsgelden, volgens tarieven, welke, na overleg met den concessionaris en na verhoor van het Provinciaal Bestuur van *Drenthe*, daarvoor door de Regering zullen worden vastgesteld. Tot grondslag of rigtsnoer van die tarieven zal, met inachtneming der te bevaren afstanden, van de soorten der te vervoeren voorwerpen en van het meerdere of mindere bezwaar van onderhoud der kunstwerken, genomen worden, voor andere voorwerpen dan turf het tarief voor de Zuid-Willemsvaart, gearresteerd bij Koninklijk Besluit van 3 October 1828, no. 37; voor den turf het tarief van afvaartsgelden op de Smildinger of *Drenthsche Hoofdvaart*, behoudens de bepalingen van de overeenkomst wegens de overdragt der Hoogeveensche vaart.

Die tarieven zullen bij de zamenstelling van die, welke voor de exploitatie der kanalen zullen worden vastgesteld, als maximum worden aangenomen.

Het blijft niettemin aan den concessionaris overgelaten, de alzoo vastgestelde tarieven met voorkennis en onder goedkeuring der Regering zooveel mogelijk te verminderen of te verlagen, als hij ter bevordering van meerder gebruik der kanalen dienstig zal oordeelen.

Art. 51. De concessien, in art. 44 en volgende vermeld, worden verleend voor den tijd van 75 jaren, aanvang nemende met de dagteekening van de tegenwoordige overeenkomst. Na het verstrijken van dien termijn, en vervolgens telkens na een tijdsverloop van 25 jaren, heeft de Regering de bevoegdheid, om zich in het bezit der kanalen en zijtakken met derzelver aanhoorigheden te stellen en den eigendom van dat alles te verkrijgen, tegen uitkeering van de hoofdsom, welke de aanleg van een en ander aan den concessionaris zal hebben gekost, en van de gelden, welke, met voorkennis en goedkeuring der Regering, tot verbetering daarvan mogten zijn aangewend.

De kosten van aanleg zullen daartoe bij de voltooijing der werken behoorlijk van wege de Regering worden geconstateerd.

Indien de Regering een jaar vóór het verstrijken van de gestelde termijnen van 75 en 25 jaren niet tot de overneming mogt hebben besloten, en den concessionaris daarvan, vóór dat tijdstip, niet bij geregtelijke akte mogt hebben onderrigt, zal de tegenwoordige concessie stilzwijgend, telkens voor een tijdvak van 25 jaren, voortduren.

Art. 52. Gedurende den geheelen duur zijner concessie zal de concessionaris gehouden zijn, de kanalen en derzelver aanhoorigheden in voldoenden staat te onderhouden. De Regering, welke het regt aan zich voorbehoudt, om zich ten allen tijde te verzekeren van den staat der kanalen en van hetgeen daartoe behoort, zal, wanneer de concessionaris in gebreke mogt blijven, voor den voldoenden staat der kanalen en derzelver aanhoorigheden te zorgen, daarin voorzien en geregtigd zijn, om zich de opbrengsten der vaarten toe te eigenen, tot het bedrag der uitgaven, voor die voorziening aangewend.

Daarentegen zal de Regering zorg dragen, dat de bestaande Drenthsche Hoofdvaart op de bestaande breedte en diepte worde gehouden.

Art. 53. De concessionaris zal geene andere verordeningen op het gebruik en de policie der kanalen kunnen invoeren, dan de zoodanige, die in overeenstemming zijn met de algemeene en bijzondere wetten en reglementen op bevaarbare wateren en door de bevoegde autoriteit zijn goedgekeurd.

Art. 54. Boven en behalve de reeds vroeger door eenige Gemeente-Besturen en Markgenootschappen aan de Provincie *Drenthe* gedane aanbiedingen van kosteloozen afstand van de voor het graven der kanalen noodige gronden, en van het regt van verzameling en afvoer, gedurende een zeker aantal jaren, tegen eenen bepaalden prijs, van de keijen of veldvlinten, zal door het Provinciaal Bestuur van *Drenthe* het verkrijgen van soortgelijke aanbiedingen, als boven vermeld, van de overige betrokkene Gemeenten en Markgenootschappen ten behoeve van den concessionaris worden bevorderd.

Art. 55. Bijaldien de Regering het noodig mogt oordeelen, om andere kanalen aan te leggen, of te doen aanleggen, die aan de geconcessioneerde moeten aansluiten of dezelve mogten doorsnijden, zal de concessionaris dien aanleg en die aansluiting of doorsnijding moeten gedoogen, mits daardoor aan de geconcessioneerde geen waterverlies worde veroorzaakt, en zal de Regering alleen verpligt zijn, te zorgen, dat de bedoelde werken worden uitgevoerd zonder de dienst op de kanalen van den concessionaris, meer dan volstrekt noodig zal zijn, te belemmeren of te hinderen.

De concessionaris zal mede kosteloos moeten toestaan, dat in de kanalen zoogenaamde wijken ingelaten worden, tenzij hierdoor eenig waterverlies mogt worden veroorzaakt.

De geschillen, die hierover mogten ontstaan, zullen worden beslist door het Provinciaal Bestuur.

Art. 56. Binnen een jaar na de voltooijing zal de concessionaris doen opmaken een kadastraal plan van de kanalen, benevens eenen beschrijvenden staat van dezelve, met bijbehoorende teekeningen van de sluizen, bruggen, heulen, duikers, gebouwen en andere kunstwerken, welke ten gevolge van deze concessie zijn vervaardigd en tot de kanalen behoorende zijn.

Eene expeditie van die stukken, behoorlijk gewaarmerkt, zal in de archieven van het Departement van Binnenlandsche Zaken worden bewaard.

Art. 57. Aan den concessionaris wordt de verpligting opgelegd tot de oprigting binnen drie maanden na de dagteekening dezer overeenkomst eener te *Assen* te vestigen Maatschappij, ingerigt volgens de wettelijke voorschriften omtrent naamlooze vennootschappen.

Die Maatschappij zal den naam voeren van *Noord-Nederlandsche spoorweg- en kanaal-maatschappij, ter verbinding van NEDERLAND met HANOVER.*

Art. 58. De statuten der op te rigten Maatschappij zullen, alvorens aan den Koning te worden ingezonden, mede aan de goedkeuring van het Departement van Binnenlandsche Zaken behooren te worden onderworpen, zoowel ten aanzien van de zamenstelling van het Bestuur, het bedrag, de wijze van het fourneren van het reservefonds, als anderzins, en verder geene bepalingen mogen bevatten, die met de voorwaarden der tegenwoordige overeenkomst kunnen geacht worden te strijden.

Art. 59. Er zal bij de Maatschappij een Commissaris des Konings zijn, om in het algemeen belang van den Staat en der Ingezetenen het toezigt over de geheele onderneming en de exploitatie te houden.

De aan den Commissaris te geven instructiën worden door den Koning vastgesteld. Zij kunnen nooit met de bepalingen dezer overeenkomst in strijd zijn, doch zullen de noodige voorschriften bevatten, om den Commissaris in staat te stellen, in tijds kennis te dragen van al hetgeen op de spoorwegen voorvalt, zoowel ten opzigte van het materieel als van het personeel, alsmede van alle orders, instructiën, enz., die, ten opzigte der exploitatie, door de Maatschappij of hare Agenten aan de verschillende beambten van den weg zullen worden gegeven.

Aldus in twee eensluidende originelen gedaan en gepasseerd, enz. enz.

Te Groningen, bij C.M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.